

Postoje k rozdělení Československa a hodnocení současných vztahů Česka a Slovenska

19. 12. 2022

MEDIAN

exkluzivně pro:

V roce 2023 oslavíme **třicáté výročí vzniku samostatné České a Slovenské republiky**. Československo se 1. ledna 1993 rozdělilo na dva samostatné státy. Cesty dvou národů žijících po dlouhou dobu v jednom státním útvaru se rozešly. Od té chvíle se oba národy vydaly každý svou cestou. Navzdory této události zůstaly vazby mezi oběma zeměmi a jejich národy dodnes velmi silné.

V současné době se zároveň nacházíme v nelehkém období, kdy jsme v obou zemích překonali dlouhotrvající pandemii koronaviru. V únoru 2022 však vypukl vojenský konflikt mezi Ruskem a Ukrajinou, který se odehrává nedaleko našich hranic. I v důsledku těchto událostí jsme v našich zemích svědky vysoké inflace, která způsobuje růst cen zboží a služeb, a tím i pokles reálné kupní síly obyvatelstva. Vlády obou zemí navíc musí přijímat opatření proti rostoucím cenám energií.

Z obou těchto důvodů jsme se rozhodli ve spolupráci s **Českou televizí a Rozhlasem a televizí Slovenska** provést průzkum mezi obyvateli obou zemí, abychom zjistili jejich názory na rozdělení Československa, jejich povědomí o druhé zemi a jejich postoje k aktuálním společenským výzvám. **V roce 2017 jsme již provedli první vlnu sběru dat tohoto šetření, díky čemuž můžeme nyní nejen porovnávat názory obyvatel České a Slovenské republiky, ale také sledovat vývoj veřejného mínění v čase.**

Hlavní zjištění I.

- **Jako hlavní důvody rozpadu Československa obyvatelé obou zemí běžně uvádějí politické ambice tehdejších politických lídrů, ale také touhu po národním státě.** V odpovědích Čechů tyto důvody dominují. Slováci navíc často chápou jako důvod rozpadu i centralizaci úřadů v Praze, nerovnoměrný hospodářský růst zemí nebo nespokojenost Slováků s jejich postavením ve federaci.
- **V Česku hodnotí rozpad federace jako kladnou událost zhruba polovina populace, přičemž platí, že pozitivnějšímu hodnocení se těší zejména u mladších ročníků.** Stejně tak Slováci stále častěji hodnotí rozdělení Československa jako správné. Ze srovnání s daty z roku 2017 navíc vyplývá, že podíl těch, kdo považují rozdělení za správné, se v obou zemích za posledních 5 let zvýšil.
- **Většina obyvatel obou zemí zastává názor, že o rozdělení mělo být rozhodnuto v referendu.** Tento názor zastává 77 % Čechů a 86 % Slováků. Zajímavé je, že v roce 2017 tento názor zastávalo téměř stejné procento (74 %) Čechů, ale pouze 64 % Slováků. U Slováků tak můžeme pozorovat výraznější nárůst v případě souhlasu s referendem.
- **Stejně jako v roce 2017 stále platí, že obyvatelé obou zemí vnímají vzájemné vztahy pozitivně,** a to jak v období před rozpadem federace, tak i nyní. V obou zemích najdeme jen minimum obyvatel, kteří by tvrdili, že s obyvateli sousední země mají špatné vztahy.
- **Obyvatelům České republiky nevadí, že slovenští občané pracují nebo studují v jejich zemi.** Zároveň však až 71 % Slováků považuje za problematický odliv obyvatel Slovenska do České republiky.

Hlavní zjištění II.

- **Obyvatelé České republiky deklarují nižší míru důvěry ve vybraná nadnárodní společenství (s výjimkou NATO) oproti obyvatelům Slovenské republiky.** Zatímco Češi důvěřují NATO a OSN, Slováci nejvíce důvěřují V4 a OSN. V případě EU a V4 můžeme pozorovat zásadnější rozdíly mezi populacemi, přičemž Slováci v ně vyjadřují výrazně vyšší důvěru.
- **Téměř polovina české populace je spokojena s českou korunou a oceňuje nepřijetí eura.** Přijetí eura by přivítaly spíše mladší ročníky, ale také vysokoškolsky vzdělaná část populace. Názor, že je jedno, jestli platíme eurem nebo českou/slovenskou korunou, protože to nemá vliv na ceny, je u obou národů podobný - tvrdí to 28 % Čechů a jen o něco méně Slováků - 33 %.
- **Obyvatelé České republiky výrazně častěji oproti Slovákům deklarují důvěru veřejnoprávním médiím.** Naopak Slováci odpovídají, že v největší míře důvěřují zpravodajským informacím z internetu.
- **Obyvatelé obou zemí si nejčastěji přejí vítězství Ukrajiny nad Ruskem.** Až 73 % Čechů si přeje vítězství Ukrajiny, na Slovensku je to pouze 32 %. Těch, kteří zastávají opačnou pozici, potom více najdeme mezi slovenskými respondenty: zatímco na Slovensku si 28 % obyvatel přeje vítězství Ruska, v České republice je to pouze 12 %.
- **Přestože Slováci tvrdí o Češích, že jsou nakloněni alternativním (resp. dezinformačním) teoriím, tak z šetření vyplývá, že těmto teoriím věří naopak spíše Slováci.** Zatímco důvěru v jednotlivé testované teorie deklaruje 4-14 % české populace, u slovenské populace je to 6-27 %. Např. více než čtvrtina slovenských obyvatel se domnívá, že útoky z 11. září nařídila vláda USA, a 18 % věří, že letadla vypouštěla chemické látky.

Metodika průzkumu

Velikost souboru	Celkem ČR N = 1025 a SR N = 1009 respondentů a respondentek ve věku 18 let a starších
Termín sběru	ČR 3. 12. 2022 – 17. 12. 2022 SR 2. 12. 2022 – 14. 12. 2022
Metoda sběru dat	CATI (telefonické dotazování)
Kontroly	Kontroly rozhovorů na základě nahrávek a náslechlů. Celkem zpětně zkontrolováno více než 30 % rozhovorů.
Výber respondentov	Kvótní výběr

Vzorky jsou reprezentativní pro populace ČR a SR 18+ podle kategorií:

Reprezentativnost	• pohlaví• věk• vzdělání• kraj• velikost místa bydliště• frekvence užívání internetu

Reprezentativita datového souboru byla dosažená především plněním kvótního předpisu a posléze dodatečným vážením dat.

Realizátor a zadavatel	Průzkum uskutečnila společnost MEDIAN CZ, s.r.o. exkluzivně pro Českou televizi (ČT) a Rozhlas a televíziu Slovenska (RTVS)
Publikace	Při publikaci uvádějte zdroj: Exkluzivní průzkum pro ČT a RTVS (prosinec 2022)
Další použité datové zdroje	Exkluzivní průzkum pro ČT a RTVS – Postoje k rozdělení Československa a hodnocení současných vztahů Česka a Slovenska, 2017

Struktura vzorku ČR

Pohlaví

Muž	49 %
Žena	51 %

Věková skupina

18 – 29 let	14 %
30 – 39 let	18 %
40 – 49 let	19 %
50 – 59 let	17 %
60 – 69 let	14 %
70 a více let	18 %

Používání internetu

Denně	75 %
Méně často	13 %
Vůbec	12 %

Nejvyšší dosažené vzdělání

Základní	11 %
Vyučen/a, středoškolské bez maturity	34 %
Středoškolské s maturitou	36 %
Vysokoškolské	19 %

Kraj

Hlavní město Praha	13 %
Středočeský	13 %
Jihočeský	6 %
Plzeňský	6 %
Karlovarský	3 %
Ústecký	8 %
Liberecký	4 %
Královéhradecký	5 %
Pardubický	5 %
Vysočina	5 %
Jihomoravský	11 %
Olomoucký	6 %
Moravskoslezský	5 %
Zlínský	11 %

Velikost místa bydliště

do 999 obyvatel	17 %
1 000 - 4 999 obyvatel	23 %
5 000 - 19 999 obyvatel	18 %
20 000 - 99 999 obyvatel	20 %
100 000 obyvatel a více	22 %

Struktúra vzorku SR

Pohlavie

Muž	48 %
Žena	52 %

Veková skupina

18 – 29 rokov	16 %
30 – 39 rokov	19 %
40 – 49 rokov	20 %
50 – 59 rokov	16 %
60 – 69 rokov	16 %
70 rokov a viac	13 %

Národnosť

Slovenská	92 %
Maďarská	8 %

Používanie internetu

Denne	83 %
Menej často	7 %
Vôbec	10 %

Dosiahnuté vzdelanie

Základné	13 %
Vyučenie, stredoškolské bez maturity	25 %
Stredoškolské s maturitou	38 %
Vysokoškolské	24 %

Kraj

Bratislavský	13 %
Trnavský	11 %
Trenčiansky	11 %
Nitriansky	13 %
Žilinský	13 %
Banskobystrický	11 %
Prešovský	14 %
Košický	14 %

Veľkosť miesta bydliska

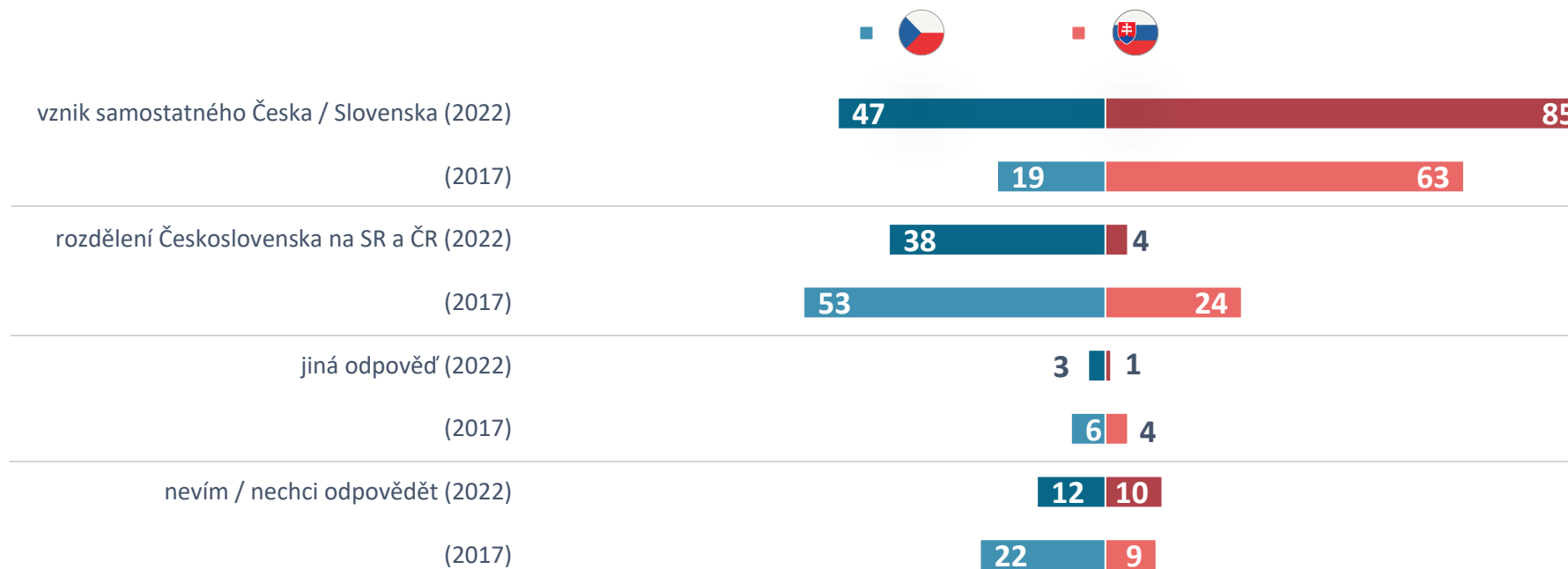
do 999 obyvateľov	16 %
1 000 - 4 999 obyvateľov	30 %
5 000 - 19 999 obyvateľov	16 %
20 000 - 99 999 obyvateľov	26 %
100 000 a viac obyvateľov	12 %

Rozdělení Československa

MEDIAN

Co se stalo 1. 1. 1993? (spontánní otázka)

Obyvatelé České republiky si spojují 1. ledna 1993 primárně se vznikem samostatných zemí, avšak poměrně často též s rozdělením Československa. Obyvatelé Slovenské republiky si datum naopak výrazně častěji spojují se vznikem samostatných zemí. Oproti roku 2017 v ČR významně vzrostl podíl těch, kdo si datum spojují se vznikem samostatných zemí, u Slováků významně klesl popis události jako rozdělení federace. Jak u Čechů, tak u Slováků navíc klesl podíl těch, kdo vůbec nevěděli, k jaké události se 1. leden 1993 váže.

Oproti roku 2017 se změnila dominantní interpretace události. Chápání 1. ledna 1993 jako vzniku samostatného státu se oproti roku 2017 více než zdvojnásobilo, interpretace události jako rozdělení federace naopak oslabilo. Jako vznik samostatného státu popisují první Leden o něco častěji muži než ženy, naopak méně častěji nejstarší obyvatelé Česka, oproti mladším věkovým skupinám.

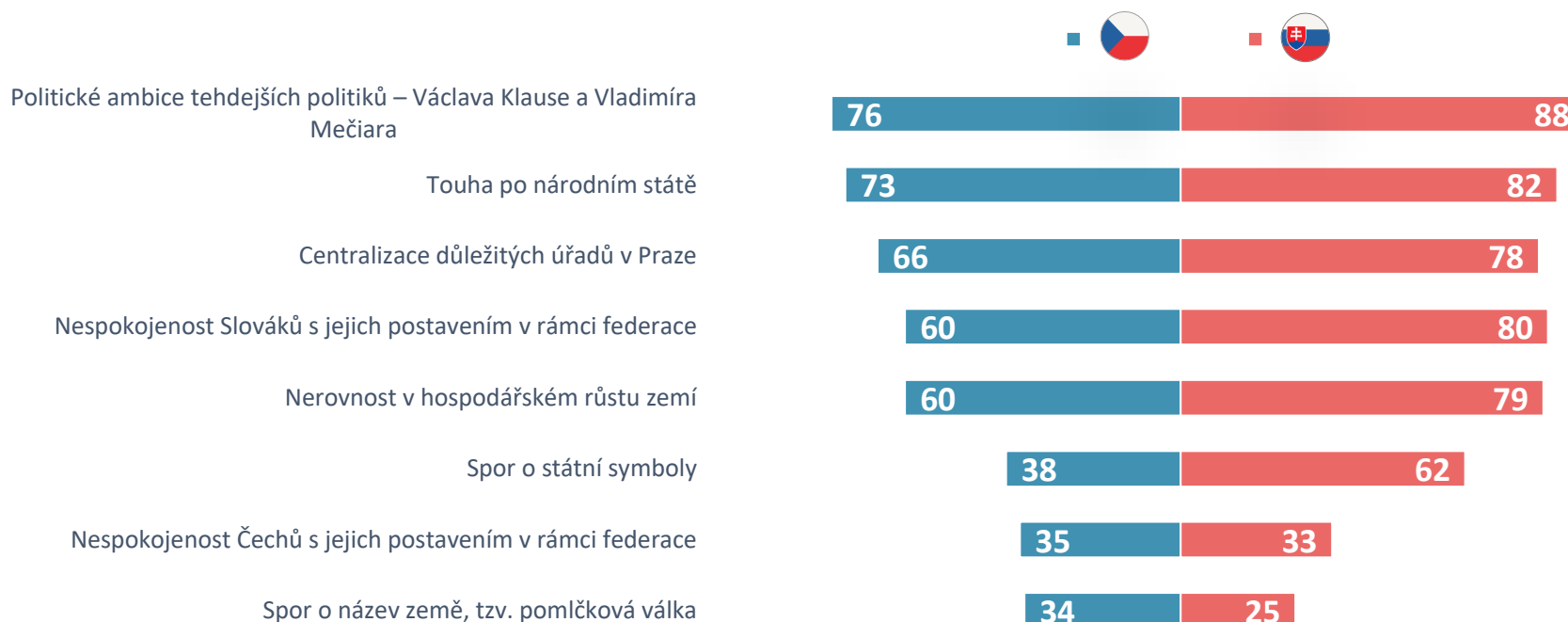

Většina Slováků spontánně správně deklaruje, že datem 1.1. 1993 sa viaže k vzniku samostatnej Slovenskej republiky alebo k rozdeleniu Československa na dva štáty. Len približne 10 % obyvateľov deklaruje, že nevie k akej významnej udalosti sa tento termín viaže. V tomto prípade ide častejšie o ľudí s nižším dosiahnutým vzdelaním alebo obyvateľov Nitrianskeho a Košického kraja. Z porovnania rokov 2017 a 2022 vyplýva, že dnes Slováci výrazne častejšie deklarujú, že išlo o vznik samostatného Slovenska ako o rozpad Československa.

OT01. K jaké významné události došlo v naší zemi 1. 1. 1993?

N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentů, % respondentů

Důvody rozpadu Československa

Obyvatelé obou zemí se shodují, že hlavními důvody rozpadu Československa byly politické ambice tehdejších lídrů, ale také touha po národním státě. Slováci častěji vidí za rozpadem i centralizaci úřadů v Praze nebo nerovnost v hospodářském růstu zemí, popřípadě nespokojenost Slováků s vlastním postavením ve federaci. Naopak méně často byl označován spor o státní symboly.

Mezi dominantními důvody rozpadu Češi udávají politické ambice Václava Klause a Vladimíra Mečiara a touhu po národním státě. Jako významný faktor prakticky ve všech odpovědích se ukazuje vzdělání: Kromě nespokojenosti Čechů s vlastním postavením v rámci federace, sporu o státní symboly a tzv. „pomlčkové války“ se s vyššími stupni vzdělání zvyšuje též četnost kladných odpovědí na uvedené možnosti.

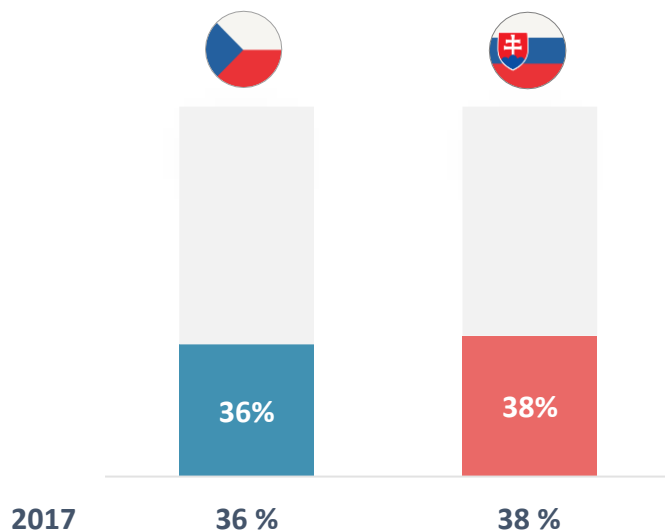
Slováci vidia za rozpadom Československa najmä politické ambície vtedajších politikov V. Klauza a V. Mečiara, ale aj túžbu po národnom štáte, nerovnosť v hospodárskom raste krajín alebo centralizáciu dôležitých úradov v Prahe. Túžbu po národnom štáte deklarujú častejšie ľudia vo veku 18-59 rokov v porovnaní so staršími vo veku 60 a viac rokov. Starší podobne menej často vidia za rozpadom aj nespokojnosť Slovákov s postavením v rámci federácie alebo centralizáciu úradov v Prahe.

OT02. Vedly, nebo nevedly podle Vás následující věci k rozpadu Československa? (určitě vedly + spíše vedly)

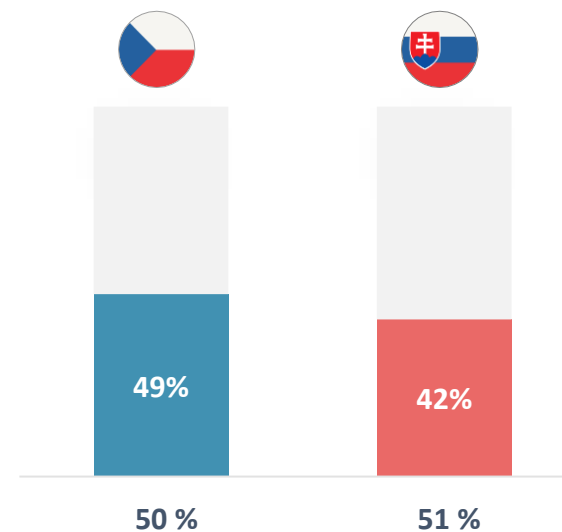
N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentů, % respondentů, kteří souhlasí s tím, že daný faktor vedl k rozpadu Československa

Kolik Čechů a Slováků si odhadem přálo rozpad Československa

Kolik procent **Čechů** si přálo rozpad Československa?
průměrný odhad

Kolik procent **Slováků** si přálo rozpad Československa?
průměrný odhad

Obyvatelé obou zemí odhadují, že rozpad federace si přálo 36 – 38 % Čechů (stejně jako v roce 2017). Procento Čechů, kteří by v referendu hlasovali pro rozdělení, narostlo ze 14 % na konci roku 1991 (73 % proti) na 42 % na konci roku 1992 (32 % proti). Češi předpokládají, že rozdělení mělo podporu u poloviny Slováků, zatímco Slováci sami o sobě tvrdí, že jen 43 %. Reálně přitom podíl stoupl z 23 % v roce 1991 na 46 % na podzim 1992. Historické představy i nadále odpovídají spíše postojům Čechů a Slováků až na samotném konci procesu rozdělení.

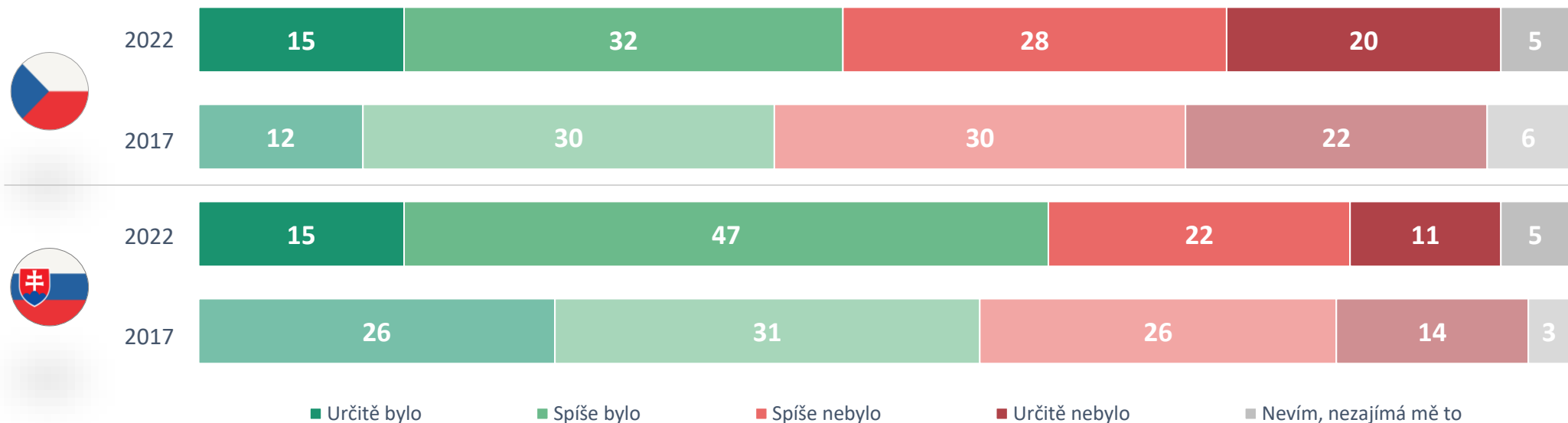
Češi odhadují, že z obou národů si rozpad federace přáli více Slováci. Tento odhad je ještě prominentnější u vzdělanější části populace. Nicméně zajímavostí je, že Češi, kteří nikdy nenavštívili Slovensko, signifikantně častěji než ti, kteří jej navštívili, odpovídají, že to byli naopak Češi, kdo si přál rozpad státu. Zároveň lidé, kteří nemají na Slovensku žádné příbuzné, významně častěji odpovídali, že daná událost měla vyšší podporu u českého národa. Zdá se, že vyšší obeznámenost se sousedy prohlubuje u Čechů názor, že to byli právě Slováci, kdo si rozpad přál více.

Rovnako ako v roku 2017 aj dnes si Slováci myslia, že rozdelenie Slovenska chcelo 38 % Čechov. Kým v roku 2017 tvrdili, že rozdelenie Československa chcelo viac ako 50 % Slovákov, tak dnes je to len 43 %. Reálne toto percento stúpalo z 23 % v roku 1991 na 46 % na jeseň 1992. Presnejšie odhadujú toto číslo ľudia vo veku 30-69 rokov alebo ľudia s vyšším dosiahnutým vzdelaním

OT03. Zkuste, prosím, odhadnout, kolik procent Čechů a Slováků si přálo rozpad Československa předtím, než k němu došlo:

N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentů, % respondentů

Hodnocení správnosti rozdělení Československa

Slováci i nadále častěji než Češi hodnotí rozdělení Československa jako správné. Z meziročního srovnání navíc vyplývá, že podíl těch, kdo vnímají rozdělení jako správné, narostl v obou zemích. V případě Slováků však mírně poklesl podíl těch, kdo vnímají rozdělení jak rozhodně správné. V případě obou zemí vnímají rozdělení pozitivněji spíše mladší ročníky. Zároveň v obou zemích klesá podíl těch, kdo vnímají rozpad Československa jako vyloženě nesprávný krok.

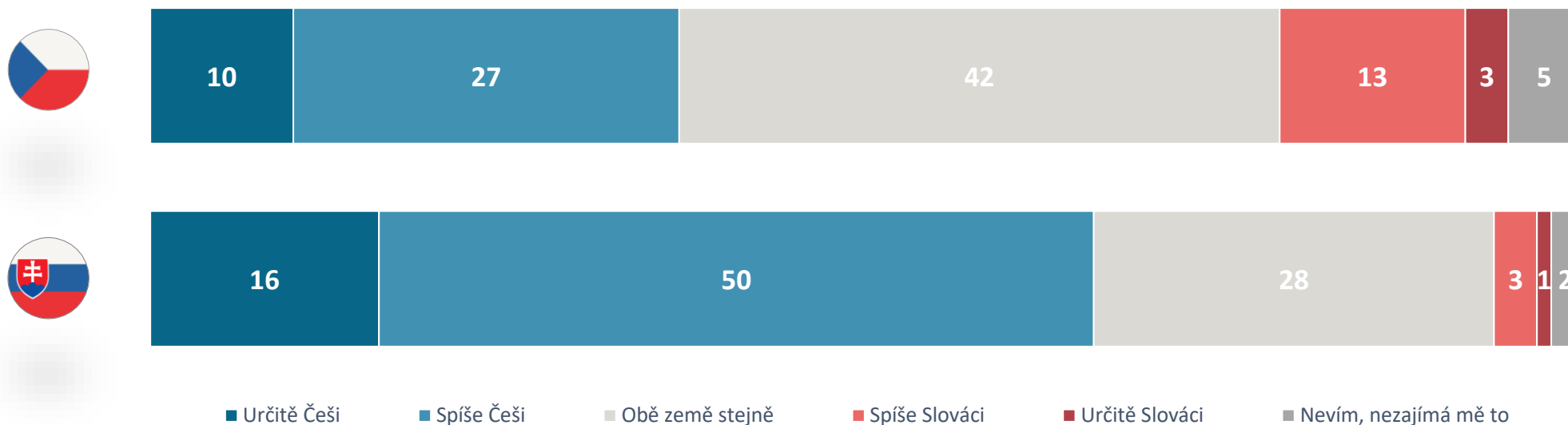
V Česku hodnotí událost kladně zhruba polovina populace. Oproti roku 2017 si je více Čechů jisto tím, že rozdělení Československa bylo správné rozhodnutí. Kromě toho je více těch, kteří rozdělení chápou jako rozhodně správnou věc. Stále platí, že mladí Češi, častěji než staří, považují rozdělení za správné.

V roku 2017 deklarovalo 57 % Slováků, že považujú rozdelenie Československa za správne. Dnes je to 62 %. V tomto ohľade len veľmi mierne narástol podiel tých, ktorí rozdelenie považujú za správne. Výrazne častejšie ide pritom o mladých vo veku 18-39 rokov, obyvateľov západného Slovenska, ale aj tých, ktorí nestrávili za posledných 12 mesiacov noc v Českej republike alebo tých, ktorí nemajú v Českej republike žiadneho príbuzného.

OT04. Bylo, anebo nebylo podle Vás v roce 1993 rozdělení Československa na Českou a Slovenskou republiku správné?

N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentů, % respondentů

Kdo získal rozdělením Československa víc

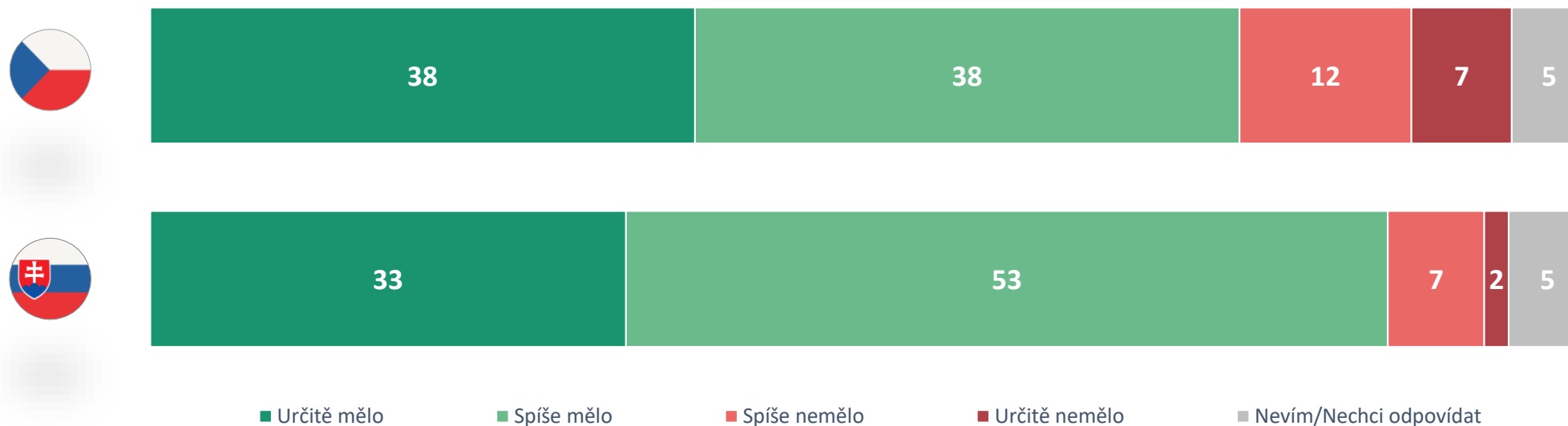

Češi výrazně častěji zastávají v této otázce neutrální postoj. Třetina z nich nicméně deklaruje, že to byl právě český národ, který získal rozdělením více. Totožný názor zastávají až dvě třetiny Slováků. Čtvrtina Slováků se potom k otázce staví neutrálně. Zatímco 16 % Čechů si myslí, že rozdělením získali více Slováci, tak ze Slováků jsou to jen 4 % (v roce 2017 to bylo 27 %). V obou zemích tedy převládá buď neutrální názor anebo postoj, že rozdělením získali více obyvatelé ČR.

Pohled Čechů na tuto otázku je velmi ovlivněn věkem respondentů. S postupujícím věkem si jsou Češi čím dál méně jisti, zda to byli právě oni, kdo rozdělením získal více. U nejmladších ročníků je toto stanovisko velmi silné, ovšem starší ročníky inklinují ke zdrženlivějšímu hodnocení, tedy že obě země získaly stejně.

Dve třetiny Slováků si myslí, že rozdělením Československa získali více Češi. Další 28 % deklaruje, že obě krajiny získali rovnako a len 4 % si myslí, že viac získali Slováci. Češi získali viac rozdělením najmä podľa ľudí vo veku 40-49 rokov, ľudí s maturitným vzdelaním alebo obyvateľov Prešovského kraja. Neutrálny názor o obojstrannom zisku deklarujú častejšie najmladší vo veku 18-29 rokov, ľudia s nižším dosiahnutým vzdelaním alebo obyvatelia Žilinského a Košického kraja.

Mělo se o rozdělení Československa rozhodnout v referendu?

Většina obyvatel obou zemí deklaruje, že o rozdělení se mělo hlasovat v referendu. Tento názor zastává 76 % Čechů a 86 % Slováků. Zajímavostí je, že v roce 2017 bylo u Čechů toto stanovisko téměř shodné (v 74 % se to domnívali), přičemž Slováků zastávalo tento názor pouze 64 %. V případě Slováků můžeme tedy pozorovat výraznější nárůst. Za tímto nárůstem můžeme pravděpodobně hledat znechucení Slováků z vládnoucích stran posledního období a z politiky obecně.

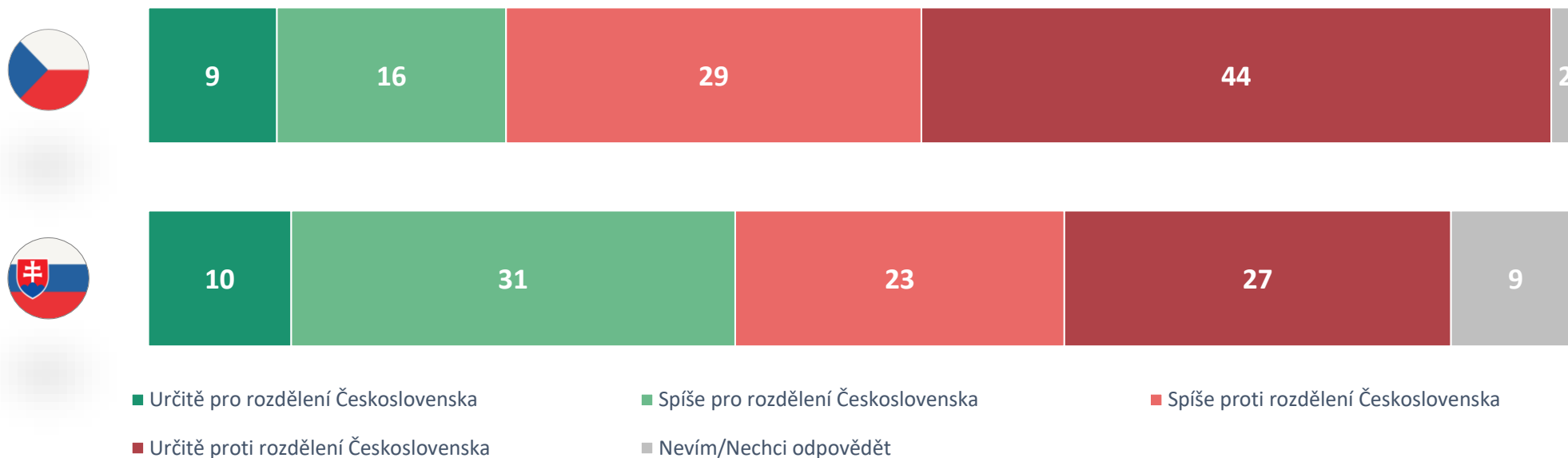
Češi se domnívají, že referendum byla správná cesta. Nicméně při bližším pohledu se respondenti velmi lišili v síle svého přesvědčení. Hlavním faktorem byl věk: zatímco mladší lidé do 30 let byli pouze ve 30 % přesvědčeni, že se o rozdělení „rozhodně“ mělo hlasovat v referendu, s postupujícím věkem se názor upevňuje a nejstarší ročníky nad 70 let tuto možnost udávali již v 52 %. Nejmladší ročníky si zároveň významně častěji než ostatní na tuto otázku nepřáli odpovídat.

Prevažná väčšina obyvateľov Slovenskej republiky deklaruje, že sa podľa nich o rozdelení Československa malo rozhodovať v referende. Opačný názor má len 9 % Slovákov. Za referendum sa častejšie vyjadrujú mladší vo veku 18-49 rokov, ľudia so stredoškolským vzdelaním alebo obyvatelia Trenčianskeho kraja. Naopak proti referendu sa častejšie vyjadrujú starší vo veku 50 a viac rokov, ľudia s vysokoškolským vzdelaním alebo obyvatelia Nitrianskeho kraja.

OT06. Mělo, anebo nemělo se podle Vás rozhodnout o rozdělení Československa hlasováním v referendu?

N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentů, % respondentů

Hlasování v hypotetickém referendu

V otázce referenda existují v odpovědích poměrně velké rozdíly. Za rozdělení Československa by hlasovala jen čtvrtina Čechů, přičemž Slováků výrazně více – 41%. V obou zemích však můžeme sledovat trend, kdy za rozdělením stojí spíše respondenti s nižším vzděláním. Výrazný rozdíl je i v podílu respondentů, kteří uvedli jednoznačně záporný postoj k rozdělení Československa: určitě proti by bylo 44 % Čechů a 27 % Slováků.

V otázce referenda by téměř tři čtvrtiny Čechů hlasovaly záporně. Vyšší podíl těchto respondentů můžeme nalézt mezi vysokoškolsky vzdělanými – až 81 % – oproti respondentům s základní školou – pouze 59 %. „Určitě pro“ rozdělení Československa by byla více než pětina respondentů se základní školou, přičemž v kategorii vysokoškolsky vzdělaných jsou to jen 2%.

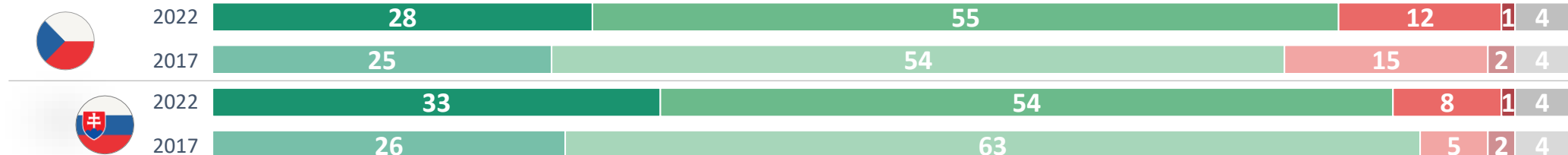
V hypotetickom referende by za rozdelenie hlasovalo viac ako 40 %, proti by však bola rovná polovica. Vek v tomto prípade nehrá až tak významnú rolu, ale vo vzdelaní môžeme pozorovať rozdiely – kladne by hlasovali častejšie respondenti s ukončenou základnou školou. Rovnako by takto hlasovali aj tí, ktorí vôbec nepoužívajú internet, alebo tí, ktorí nemajú príbuzného Čecha či Češku. Proti rozdeleniu sa vyjadrovali výrazne častejšie muži a respondenti s maturitou alebo vysokou školou.

OT07. Kdybyste na začátku devadesátých let mohli/a hlasovat v hypotetickém referendu o rozdělení Československa, jak byste tenkrát hlasoval/a?

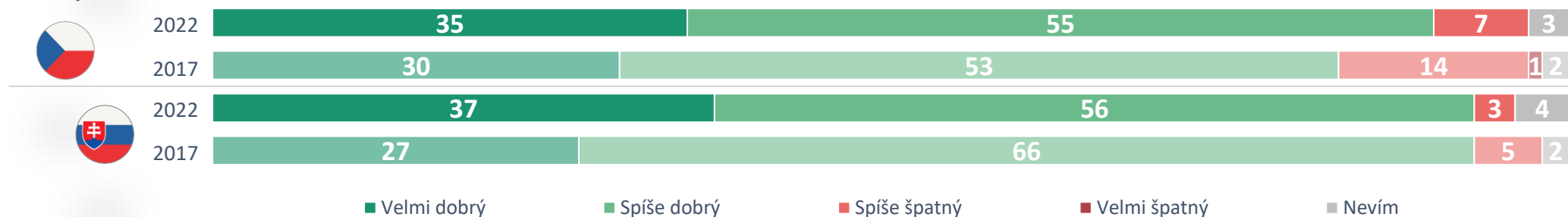
N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentů, % respondentů

Jaký vztah mezi sebou měli a mají Češi a Slováci

Jaký vztah mezi sebou měli Češi a Slováci před rozpadem federace?

Jaký vztah mají mezi sebou Češi a Slováci dnes?

■ Velmi dobrý ■ Spíše dobrý ■ Spíše špatný ■ Velmi špatný ■ Nevím

Stejně v roce 2017, i dnes platí, že obyvatelé obou zemí vnímají vztahy mezi sebou jak v období před rozpadem federace, tak v současnosti, jako převážně pozitivní. V Česku i na Slovensku najdeme jen minimum obyvatel, kteří deklarují, že mezi sebou obyvatelé sousedních zemí měli nebo mají špatné vztahy. Zatímco v případě Slováků není možné pozorovat ve srovnání mezi vlnami sběru dat významnější změny, tak v případě Čechů narostlo pozitivní hodnocení vztahů jak před rozpadem federace, tak i dnes.

Vztah se Slováků vnímá česká populace stále výrazně kladně. Podíl pozitivních hodnocení se za pět let dokonce ještě navýšil. Společnost se semkla zejména ve vnímání současných vztahů s východními sousedy. Již nezáleží na sociálním postavení. Obecně lépe dobu před rozpadem federace hodnotí lidé s nejvyšším vzděláním.

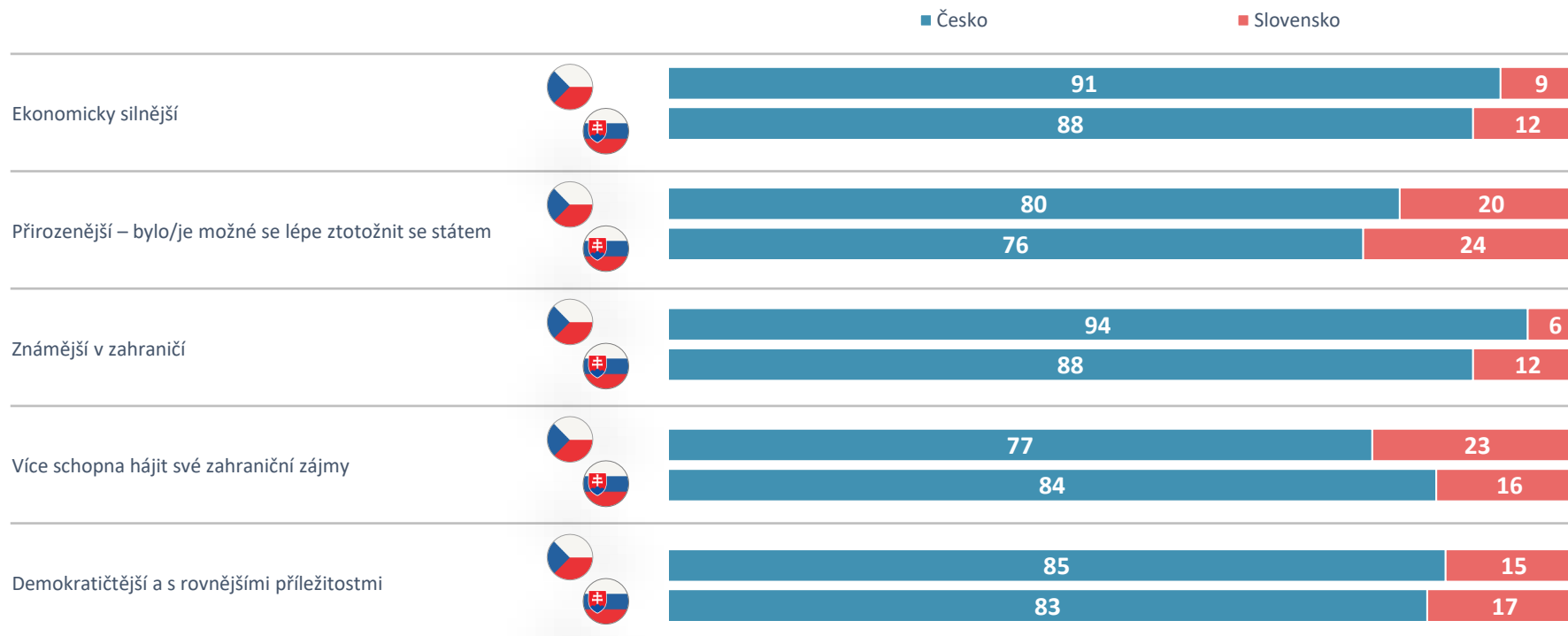

Podobně jako v roce 2017, aj dnes si prevažná väčšina obyvateľov Slovenskej republiky myslí, že Slováci a Česi mali medzi sebou dobrý vzťah ako pred rozpadom federácie, tak aj dnes. Rovnako stále platí, že mierne častejšie si myslia, že vztahy medzi obyvateľmi oboch krajín sú dnes lepšie. Len 9 % deklaruje, že vztahy pred rozpadom federácie boli zlé. V tomto prípade ide výrazne častejšie o najmladších vo veku 18-29 rokov, ale aj najstarších vo veku 70 a viac rokov.

OT08. Jaký podle Vás mají/měli Češi a Slováci mezi sebou vztah?

N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentů, % respondentů

Porovnání samostatné České a Slovenské republiky

V každé ze zkoumaných oblastí hodnotí obyvatelé obou zemí Českou republiku jako lepší. Podobně jako v případě prospěchu z rozdělení, i zde můžeme vidět, že Slováci v jednotlivých oblastech považují svou zemi za horší. Jako určující faktor tohoto stavu můžeme pravděpodobně chápat nestabilitu současné vlády na Slovensku, nebo kauzy vlád předchozích.

Češi hodnotí sebe sama lépe ve všech nabízených oblastech. Mladší respondenti se zároveň více domnívají, že v Česku je možné se lépe ztotožnit se svým státem. Oproti starším ročníkům jsou zároveň přesvědčenější, že Česko je schopno hájit své zahraniční zájmy. Poslední zmíněná varianta naopak nenachází přílišnou podporu u obyvatel Prahy, ve srovnání s Moravou a zbytkem Čech.

Slováci považují výrazně častěji Česko v porovnání so Slovenskom za ekonomicky silnější, známejší v zahraničí, schopné hájit zahraniční záujmy, ale aj demokratickejšie s rovnějšími príležitosťami. Vo všetkých skúmaných oblastiach vidia obyvatelia Slovenska Českú republiku v lepšom svetle. Tento názor majú častejšie ľudia vo veku 30 – 59 rokov, ľudia s maturitným vzdelaním alebo tí, ktorí nemajú priameho príbuzného Čecha alebo Češku.

OT09. Kdybyste měl/a porovnat současné Česko a Slovensko, která země podle Vás je:

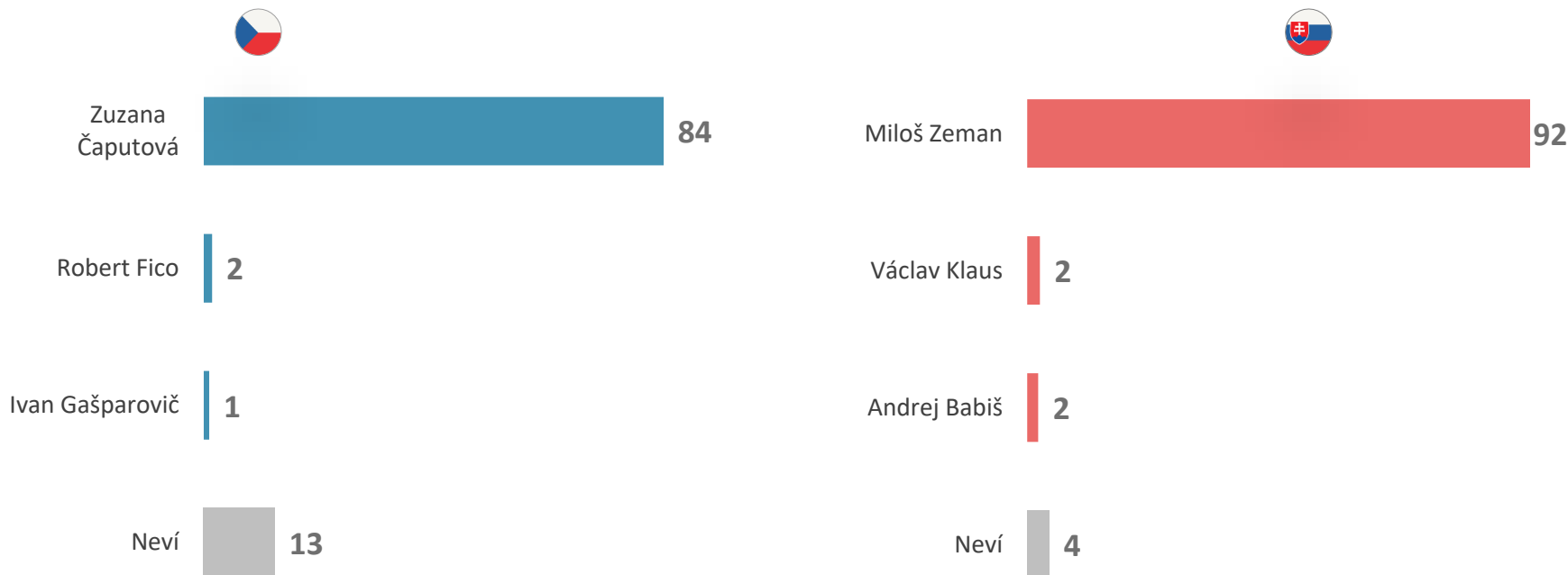
N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentů, % respondentů

Znalosti a představy o druhé zemi

MEDIAN

Známost současného prezidenta České republiky/ současné prezidentky Slovenské republiky

V porovnání se Slováky, o něco více Čechů neví, kdo je prezidentem nebo prezidentkou druhé země. Přestože 84 % Z. Čaputovou správně pojmenuje, tak až 13 % Čechů neumí vůbec odpovědět a další 3 % uvádějí nesprávné jméno. V případě Slováků jen 4 % neumí odpovědět a 4 % uvádějí nesprávné jméno. Dalších 92 % správně identifikuje M. Zemana. V porovnání s rokem 2017 však jde v případě obyvatel České republiky k výraznému zlepšení, neboť tehdy jen 37 % správně uvádělo jméno tehdejšího prezidenta A. Kisky.

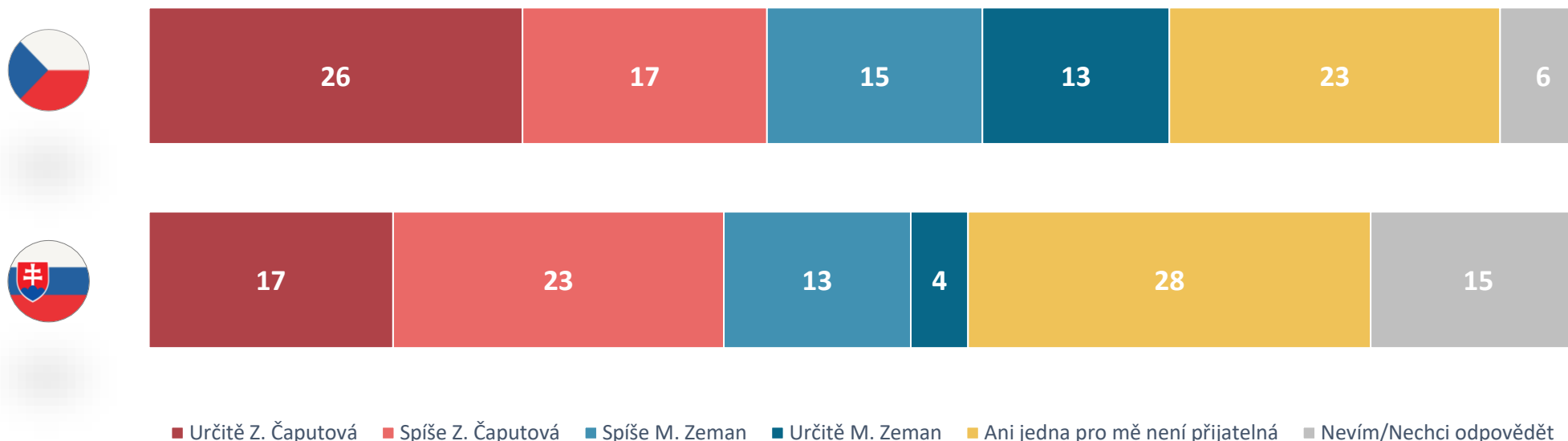
Jméno slovenské prezidentky si správně vybavila většina Čechů. Zuzanu Čaputovou neznají zejména nejmladší a také nejméně vzdělaní. S ohledem na další odpovědi respondentů může toto zjištění souviset obecně s nižším zájmem o politiku u obou skupin obyvatel. Správně uvedlo jméno prezidentky signifikantně více obyvatel Prahy, v porovnání s Moravou a zbytkem Čech.

Drtivá většina obyvatelů Slovenskej republiky správně deklaruje, že současným prezidentom Českej republiky je Miloš Zeman. Len 2 % respondentov mylne uvádzajú V. Klauša či A. Babiša. Len 4 % respondentov nevie uviesť, kto je v českým prezidentom. Správne meno uvádzajú častejšie najmladší vo veku do 29 rokov, najstarší vo veku 70 a viac rokov, ľudia so základným či naopak vysokoškolským vzdelaním. Odpoveď neviem sa najčastejšie objavuje vo vekovej skupine 50-69 rokov, medzi ľuďmi so stredoškolským vzdelaním bez maturity či obyvateľmi Žilinského a Košického kraja.

OT10. Víte, kdo je v současnosti prezidentem nebo prezidentkou SR?

N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentů, % respondentů

Výběr ze současných hlav Česka a Slovenska

Obyvatelé obou zemí se shodují, že by chtěli jako prezidentku spíše Z. Čaputovou než M. Zemana. Slovenskou prezidentku preferuje 43 % Čechů a 40 % Slováků. Naopak Českého prezidenta 28 % Čechů a jen 17 % Slováků. Přibližně čtvrtina obyvatel v obou zemích deklaruje, že ani jedna z osobností není pro ně přijatelná.

V Česku by Zuzanu Čaputovou preferovala vysokoškolsky vzdělaná populace, obyvatelé velkých měst a denní uživatelé internetu. Miloš Zeman je naopak oblíbený u nejstarších ročníků (nad 70 let) a u lidí se základním vzděláním, nebo středním bez maturity. Zuzanu Čaputovou by rádi v čele Česka viděli Češi, kteří už byli někdy na Slovensku.

V případě, že by si obyvatelia Slovenska mohli zvolit medzi českým prezidentom M. Zemanom a slovenskou prezidentkou Z. Čaputovou, tak 40 % by si ponechalo našu súčasnú prezidentku, necelá pätina Slovákov by si viac priala mať za prezidenta M. Zemana a pre 28 % Slovákov nie je prijateľný ani jeden z nich. Z. Čaputovú by si priali častejšie ženy, ľudia vo veku 70 rokov a viac, vysokoškolsky vzdelaní či obyvatelia Bratislavského kraja. Mať prezidenta M. Zemana si prajú častejšie muži a obyvatelia Trenčianskeho kraja.

OT11B: V případě, že byste si měl/a vybrat jen mezi těmito dvěma osobnostmi, kterou z nich byste si přál/a za prezidenta či prezidentku své země?

N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentů, % respondentů

Souhlas s tvrzeními

Kolik procent **Čechů** souhlasí s výroky o **Slovácích a Slovenské republice**?

Slovenská republika se orientuje víc na spolupráci s Ruskem a východními zeměmi

31

Slováci jsou velmi konzervativní národ

55

Slováci mají velmi pozitivní vztah k Rusku

32

Slováci mají tendenci důvěřovat konspiračním teoriím

35

Polovina Čechů vnímá Slováky jako velmi konzervativní národ. 87 % Slováků si zase o Čechách myslí, že jsou hrdý národ. Dvě třetiny Slováků si myslí o České republice, že je orientována více na spolupráci se západními zeměmi a USA a třetina Čechů si myslí o Slovácích, že se orientují více na spolupráci s Ruskem a východními zeměmi. Slováci častěji myslí, že Češi jsou náchylnější důvěřovat alternativním teoriím než naopak. Zatímco jen třetina Čechů tvrdí, že Slováci mají podle nich pozitivní vztah k Rusku, tak v případě Slováků je to až 57 %.

Kolko percent **Slovákov** súhlasí s výroky o **Čechoch a Českej republike**?

Česká republika je orientovaná viac na spoluprácu s USA a západnými krajinami

68

Česi sú hrdý národ, ktorý sa snaží dodržiavať svoje zvyky a tradície

87

Česi majú veľmi pozitívny vzťah k Rusku

57

Česi majú tendenciu dôverovať konšpiračným teóriám

42

Češi obecně nesouhlasí s tím, že by jejich východní sousedé inklinovali k Ruské federaci. Polovina populace považuje Slováky za konzervativní. V hodnocení hraje roli, jestli mají dotyční na Slovensku příbuzné. Ti s příbuzenskými vazbami na Slovensko rovněž častěji podezírají Slováky z inklinace ke konspiračním teoriím. Nejmladší Češi častěji nechtěli hodnotit, nebo se neuměli pro nějaké hodnocení rozhodnout.

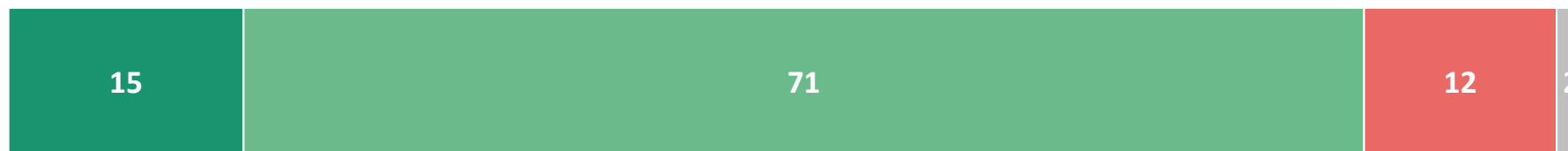
Podľa obyvateľov Slovenska Čechov najviac vystihuje výrok o tom, že sú hrdý národ, ktorý sa snaží dodržiavať svoje zvyky a tradície. S týmto výrokom súhlasí až 87 % respondentov, častejšie vo veku 30 – 69 rokov či stredoškolsky vzdelaní s maturitou. Dve tretiny respondentov by charakterizovalo ČR ako orientovanú na spoluprácu so západom a USA. Viac ako polovica obyvateľov Slovenska súhlasí s tým, že Češi majú pozitívny vzťah k Rusku a menej ako polovica by označila Čechov za náchylných dôverovať konšpiračným teóriám.

OT13. Nakolik souhlasíte, anebo nesouhlasíte s následujícími výroky o Slovácích a Slovenské republice? (zcela souhlasím + spíše souhlasím)

N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentů, % respondentů

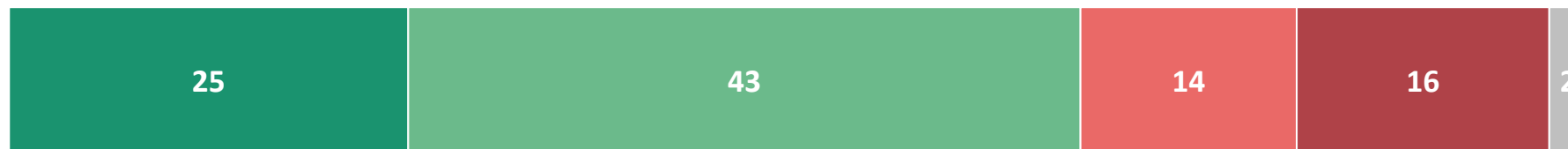
Souhlas s tvrzeními

Který z těchto výroků nejlépe vystihuje Váš názor na Slováky a Slovenky studující nebo pracující v České republice?

- Jsou nepostradatelní pro rozvoj naší ekonomiky a hospodářství
- Zabírají místa našim studentům a studentkám a berou nám práci
- Nepřekáží mi, že tu studují nebo pracují
- Nevím/nechci odpovědět

Množstvo mladých ľudí odchádza zo Slovenska študovať do Českej republiky. Vnímate tento fenomén ako problém?

- Určite ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Určite ne
- Nevím/Nechci odpovědět

Obyvatelům České republiky nevadí, že v jejich zemi pracují nebo studují slovenští občané. Zároveň však až 71 % Slováků považuje odliv obyvatel Slovenské republiky do Česka za problematický. Jak vyplývá z předchozích odpovědí, Česká republika je v očích Slováků vnímána v mnoha ohledech pozitivněji než jejich rodná země. To zřejmě přispívá k masivnímu odlivu Slováků do ČR za studiem a za prací. Navíc jsou Slováci v České republice přijímáni pozitivně.

Obecně vzato, fenomén Slováků studujících nebo pracujících v ČR nevzbuzuje významné antipatie. Nejhoršího ohlasu se jim dostává u nejmladších ročníků do 30 let, kteří se teprve etablojí na pracovním trhu a mohou mít větší obavy z přicházející konkurence. Hůře migrující Slováky hodnotí také lidé se základním vzděláním.

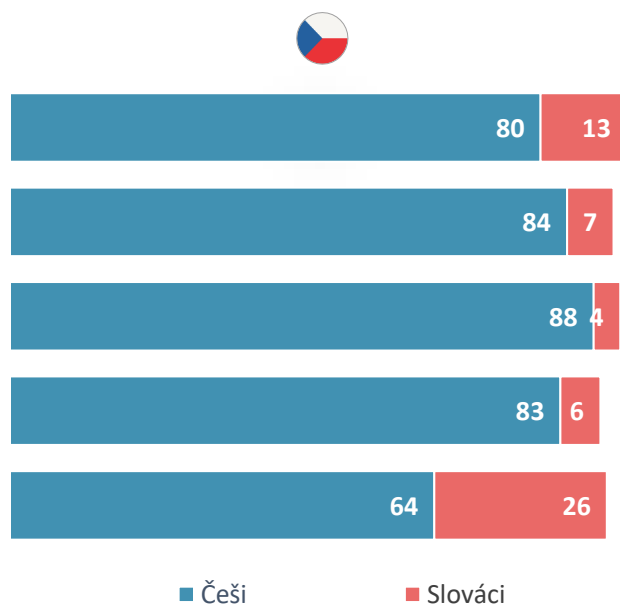

Viac ako dve tretiny obyvateľov Slovenskej republiky pociťujú ako problém fenomén, že množstvo mladých ľudí odchádza zo Slovenska študovať do Českej republiky. Častejšie sa tento názor vyskytuje u respondentov vo veku 30 – 59 rokov, stredoškolsky a vysokoškolsky vzdelaných či obyvateľov východného Slovenska. Za problém to nepovažujú častejšie najmladší vo veku do 29 rokov, najstarší nad 70 rokov a tiež ľudia so základným vzdelaním.

ČR: OT15: Který z těchto výroků nejlépe vystihuje Váš názor na Slováky a Slovenky studující nebo pracující v České republice?; SR: OT14: Množstvo mladých ľudí odchádza zo Slovenska študovať do Českej republiky. Vnímate tento fenomén ako problém?

N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentů, % respondentů

Kdo je lepší ve vybraných oblastech

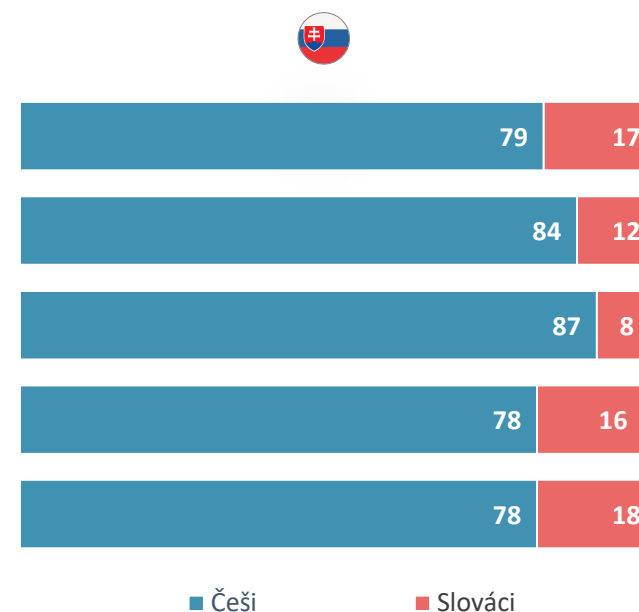
Hokej

Školství, věda a výzkum, vzdělávání

Zdravotnictví

Vývoj moderních technologií

Služby v gastronomii a cestovním ruchu

Pokiaľ sa majú Slováci porovnať s Čechmi, tak majú pocit, že Česi sú na tom podstatne lepšie vo všetkých skúmaných oblastiach, či sa už jedná o zdravotníctvo, školstvo, hokej, služby a gastronómiu či dokonca vývoj moderných technológií. Slováci si najmenej veria v zdravotníctve a školstve, kde len zhruba desatina Slovákov vyjadrila názor, že sú na tom Slováci lepšie ako Česi. S týmto pohľadom je spojený práve fenomén, prečo mladí ľudia odchádzajú do Českej republiky či už za prácou, alebo za vzdelaním.

Porovnání zemí ze strany obou národů v jednotlivých oblastech ukazuje jak v případě Čechů, tak i v případě Slováků na pozitivnější vnímání České republiky. Obyvatelé obou zemí se jednoznačně shodují, že Česká republika je lepší v oblastech zdravotnictví, školství, vědy a výzkumu, ale také v hokeji nebo ve vývoji moderních technologií.

Hodnocení všech oblastí je vychýleno ve prospěch vlastního státu. Někteří Češi oceňují slovenskou gastronomii a tamní cestovní ruch, stále se však jedná ale o menšinu. Hokej v Česku hodnotí o něco lépe muži než ženy. Českou kuchyni a obecně služby pro turisty zase více preferují mladší a vedle nich též méně vzdělaní.

OT16. Ve kterých z těchto oblastí jsou podle Vašeho názoru lepší Češi, a ve kterých naopak Slováci?

N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentů, % respondentů

Jak Češi sledují slovenská média (filmy, knihy) a Slováci česká média (filmy, knihy)

Sledujete slovenská média, slovenské filmy, případně čtete knihy ve slovenštině?

Sledujete česká média, české filmy, případně čtete knihy v češtině?

■ Velmi často

■ Občas

■ Nikdy

Ve srovnání let 2017 a 2022 nedošlo téměř k žádné změně ve sledování slovenských a českých médií obyvateli jednotlivých zemí. I nadále téměř všichni obyvatelé Slovenské republiky deklarují, že alespoň občas sledují česká média, přičemž u 57 % to znamená dokonce časté sledování. V případě obyvatel České republiky nadále platí, že alespoň občas sledují slovenská média v 62 %, avšak stále jen 10 % takto činí velmi často. Právě výrazně vyšší zájem Slováků o česká média může stát za lepšími znalostmi Slováků o České republice.

Slovenské kultuře holduje přes 60 % české populace, nicméně většina z nich jen občas. Častěji tak činí starší než mladší, více vzdělaní a také ti, kteří mají mezi Slováky příbuzné.

Viac ako polovica obyvateľov Slovenskej republiky deklaruje, že veľmi často sleduje české médiá, filmy či číta knihy v češtine. Významne častejšie to sú ľudia vo veku 30 – 59 rokov, stredoškolsky a vysokoškolsky vzdelaní, či obyvatelia Banskobystrického kraja. Slováci deklarujúci len občasné sledovanie či čítanie v češtine sú významne častejšie mladí do 29 rokov, respondenti so základným a stredoškolským vzdelaním bez maturity a obyvatelia malých obcí do 999 obyvateľov. Odpoveď nikdy sa objavila len u necelých 3 % respondentov.

OT17. ČR: Sledujete slovenská média, slovenské filmy, případně čtete slovenské knihy v slovenštině? / SK: Sledujete česká média, české filmy, případně čtete knihy v češtině?

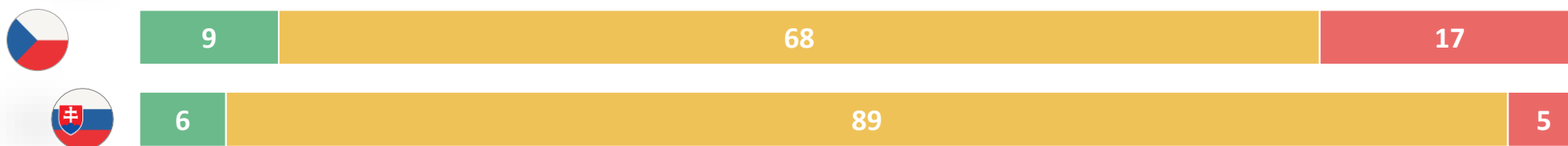
N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentů, % respondentů

Zařazení zemí v rámci Evropy

Českou republiku řadím mezi:

Slovenskou republiku řadím mezi:

■ Mezi západní země

■ Mezi země střední Evropy

■ Mezi východní země

Obyvatelé obou zemí téměř shodně považují obě země za země střední Evropy. Slováci méně často nežli Češi řadí sebe sama mezi západní země. Naopak Češi řadí mírně častěji Slovensko mezi východní země, v porovnání s hodnocením vlastní země. V převážné většině však vnímají oba národy sebe sama, ale i sebe navzájem jako země střední Evropy.

Češi mají tendenci vnímat Slovensko mírně více orientované na východ, v porovnání s Českem. V českém sebepojetí hraje roli především vzdělání, kde Češi se ZŠ vzděláním svou republiku vnímají jako západní, zatímco Češi s VŠ vzděláním, ale i obyvatelé Prahy a větších měst – střízlivěji – jako středoevropskou.

Zásadná většina obyvatelů Slovenska sa identifikuje za obyvateľov strednej Európy. Medzi východné či západné krajiny by ho zaradilo len zhruba 5 % Slovákov. Do západnej Európy by Slovensko zaradili častejšie ženy, najmladší vo veku 18 – 29 rokov či najstarší nad 70 rokov. Českú republiku medzi krajiny strednej Európy zaradilo 82 % Slovákov, častejšie ju sem zaradzujú vysokoškolsky vzdelaní, obyvatelia Prešovského a Košického kraja.

OT27. Evropské země můžeme rozdělit na západoevropské, středoevropské a východoevropské. Kam byste zařadili:

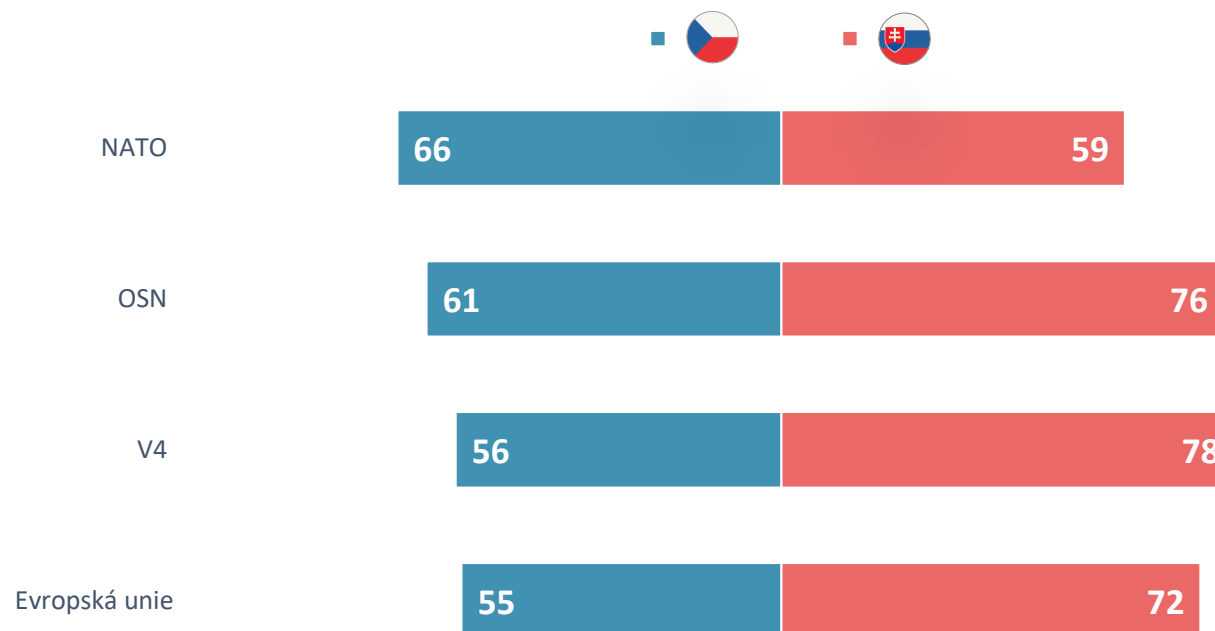
N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentů, % respondentů

Aktuální společenské problémy

MEDIAN

Důvěra ve společenství

Slováci přisuzují daným institucím (s výjimkou NATO) vyšší důvěru než obyvatelé České republiky. Zatímco Slováci v největší míře důvěřují V4 a OSN, tak Češi NATO a OSN. V případě EU a V4 můžeme mezi obyvateli pozorovat zásadnější rozdíly, kdy Slováci deklarují u těchto společenství výrazně vyšší důvěru.

Důvěra ve Vísegrádskou spolupráci je nejnižší u mladých lidí do 30 let. V4 je zároveň jediné společenství, která se netěší statisticky významné podpoře u vysokoškolské populace. V odpovědích Čechů tak lze vysledovat určitou tendenci ke generačně názorovému odklonu od ekonomické spolupráce ve prospěch ideové soudržnosti se státy a institucemi orientovanými na bezpečnostní a lidskoprávní tematiku.

Spomedzi sledovaných inštitúcií najväčšiu dôveru deklarujú respondenti V4, OSN a EÚ. Týmto inštitúciám dôverujú najviac respondenti do 59 rokov, absolventi vysokých škôl, alebo tí, ktorí používajú internet denne či menej často. NATO dôveruje 59 % respondentov. Nedôveru v sledované inštitúcie vyjadrovali mierne viac muži alebo starší ako 60 rokov, s výnimkou NATO, kde môžeme sledovať približne rovnaký podiel nedôvery naprieč všetkými vekovými skupinami.

OT19: Do jaké míry důvěřujete, anebo nedůvěřujete těmto institucím?

N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentů, % respondentů; % respondentů, kteří důvěřují daným institucím

Hodnocení členství v EU

Podobně jako v předchozí otázce, tak i v případě hodnocení členství obou zemí v EU, obyvatelé Slovenské republiky hodnotí výrazně častěji toto členství pozitivně. Zatímco členství v EU hodnotí pozitivně 63 % Čechů, tak tento názor má 79 % Slováků. Obyvatelé Slovenské republiky tradičně hodnotí dlouhodobě členství země v EU pozitivně a zároveň pozitivněji než obyvatelé České republiky.

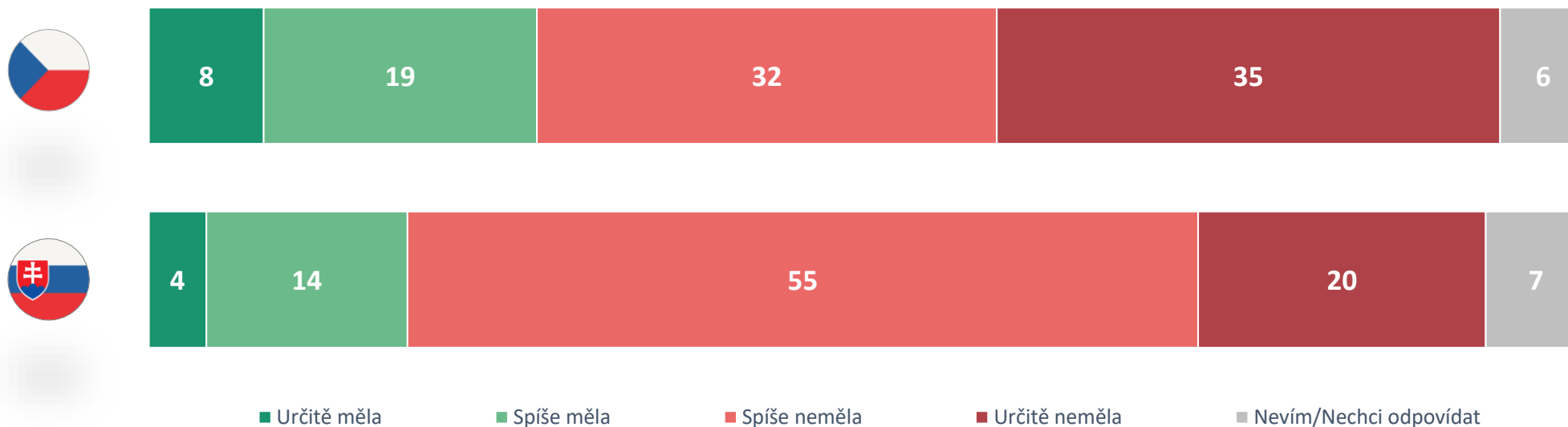
Pozitivní hodnocení se v Česku objevuje napříč věkovými skupinami v rozmezí od 52 % do 62 %, čili v horní hranici a bez výkyvů. Nejzásadnější rozdíly v hodnocení se objevují v dimenzi vzdělání – 82 % VŠ populace hodnotí pozitivně a spolu se vzděláním klesá až na 44 % u lidí se základním vzděláním.

Hodnotenie členstva v Európskej únii závisí od veku respondenta. Pozitívne ho vnímajú najmä respondenti do 39 rokov alebo vysokoškolsky vzdelaní. 16 % ho vníma negatívne, v tomto prípade tak najčastejšie uvádzali respondenti vo veku 60 až 69 rokov. Negatívnejší pohľad na členstvo majú obyvatelia Východného Slovenska, viac ako pätina z nich uviedla zápornú odpoveď. Takmer pätina respondentov nad 70 rokov sa k otázke nevedela vyjadriť.

OT20: Jak hodnotíte členství naší země v Evropské unii?

N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentů, % respondentů

Vystoupení z EU

Zatímco pro vystoupení z Evropské unie se vyjadřuje 27 % obyvatel České republiky, tak v případě Slováků je to jen 18 %. Až 75 % Slováků je proti vystoupení jejich země z EU. I v tomto případě je tedy možné pozorovat pozitivnější vztah Slováků k Evropské unii v porovnání s obyvateli České republiky.

I v této otázce hraje u Čechů primární roli vzdělání. Vysokoškolsky vzdělaná populace si nejčastěji přeje setrvání v EU, lidé vyučení nebo bez maturity jsou nejčastěji proti setrvání. V dimenzi věku se, podobně jako v otázce po hodnocení členství v EU, významné rozdíly naopak nevyskytují.

Za vystúpenie z EÚ je necelých 20 % respondentov, najviac z najmladšej vekovej kategórie 18 až 29 rokov a tiež aj staršej kategórie 60 až 69 rokov. Proti vystúpeniu sú najmä 30 až 39 roční, respondenti s vysokoškolským vzdelaním. Podobne ako v predošlom, aj v tomto prípade platí, že respondenti vo veku nad 70 rokov sa častejšie k téme nevedeli vyjadriť – takmer pätina z nich uviedla neviem.

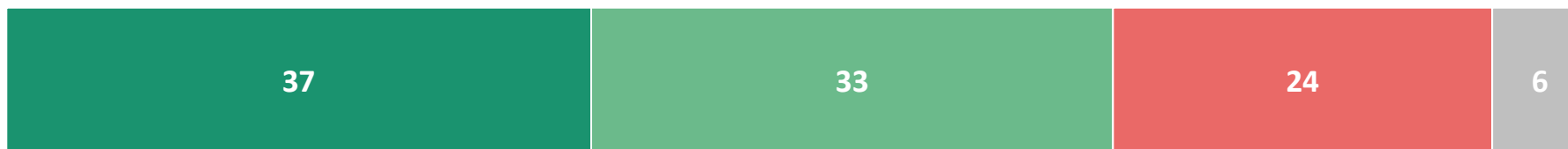
OT21: V roce 2020 vystoupila Velká Británie z Evropské unie (BREXIT). Měla by, anebo neměla podle Vašeho názoru vystoupit z Evropské unie i naše země?

N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentů, % respondentů

Hodnocení ne/přijetí eura

- Nepřijetí eura je skvělým rozhodnutím. V čase inflace je pro nás Česká koruna velkou výhodou.
- Je jedno, jestli platíme českou korunou, anebo eurem. Na zdražování to nemá žádný vliv.
- Nepřijetí eura je špatné rozhodnutí. Kdybychom měli euro, zdražování by nebylo tak výrazné.
- Nevím/Nechci odpovědět

- Přijetí eura bylo skvělým rozhodnutím. V čase inflace je pro nás velkou výhodou.
- Je jedno, jestli platíme slovenskou korunou, anebo eurem. Na zdražování to nemá žádný vliv.
- Přijetí eura bylo špatné rozhodnutí. Kdybychom měli Slovenskou korunu, zdražování by nebylo tak výrazné.
- Nevím/Nechci odpovědět

Téměř polovina obyvatel České republiky je spokojena se svou měnou a oceňuje nepřijetí eura. Největší podíl obyvatel Slovenska, 37 %, je také spokojen se svou aktuální měnou, eurem. Názor, že na měně nezáleží, protože na zdražování to nemá vliv, je napříč oběma národy podobný – vyjádřilo se tak 28 % Čechů a 33 % Slováků.

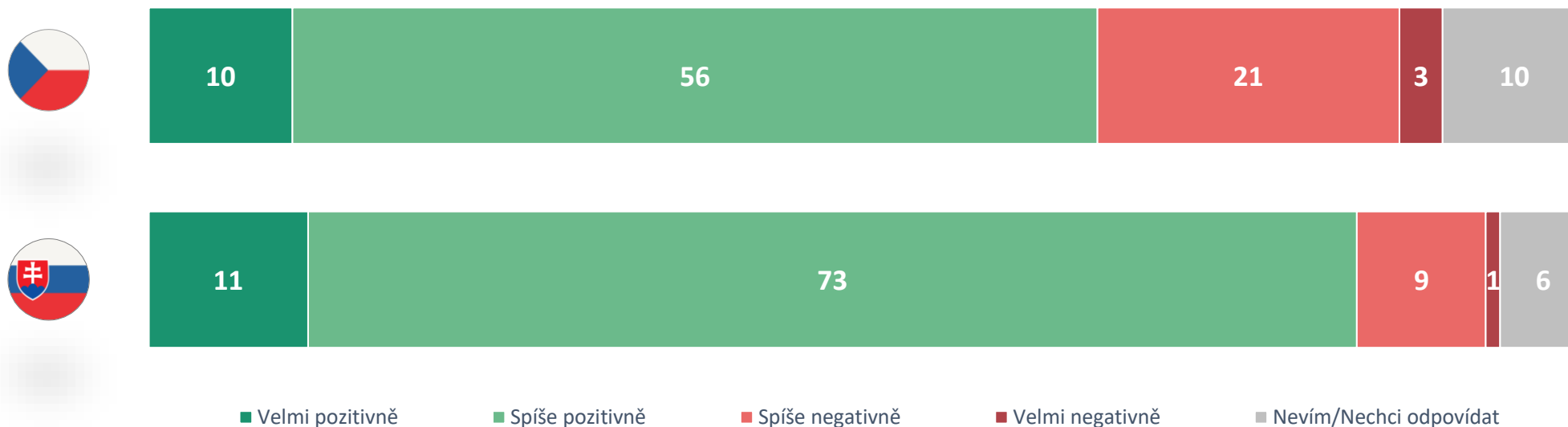
V této otázce existuje přímá úměra mezi pozitivním hodnocením a věkem. Nejmladší ročníky je hodnotí hůře (32 %) a hodnocení se zlepšuje spolu s rostoucím věkem (62 % pro lidi nad 70 let). Podobný, i když mírnější efekt se objevuje v dimenzi vzdělání (minimum 38 % pro VŠ populaci, maximum 49 % pro lidi se základním vzděláním) a s ohledem na užívání internetu (min 41 % hodnocení u denních uživatelů internetu a 60 % u lidí, kteří internet nepoužívají vůbec).

Prijatie Eura bolo skvelým rozhodnutím najmä podľa respondentov vo veku 30 až 59 rokov, mužov, obyvateľov Bratislavského kraja či miest s viac ako 20 000 obyvateľmi. Opačný názor má pätina respondentov, častejšie ide o tých, ktorí označili ako naj dôveryhodnejší zdroj informácií internet vo všeobecnosti či alternatívne zdroje. Tretine je to jedno a myslia si, že na zdražovanie nemá vplyv to, či platíme eurom alebo Slovenskou korunou.

ČR: OT22: Česká republika zatím ještě euro nepřijala. Který z výroků nejlépe vystihuje Váš současný názor na tuto měnu?; SR: OT22: Slovenská republika v roku 2009 prijala Euro. Ktorý z výrokov najlepšie vystihuje v súčasnosti Váš názor na túto menu?

N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentů, % respondentů

Hodnocení spolupráce V4

Již u otázky po důvěře v instituce Slováci uváděli vyšší úroveň důvěry Visegrádské čtyřce než obyvatelé České republiky. Totéž platí i v případě hodnocení spolupráce. Zatímco dvě třetiny obyvatel České republiky hodnotí spolupráci v rámci V4 pozitivně, tak v případě obyvatel Slovenské republiky je to až 84 %. Pouze 10 % obyvatel SR vnímá tuto spolupráci negativně. V případě České republiky je to téměř čtvrtina dotázaných.

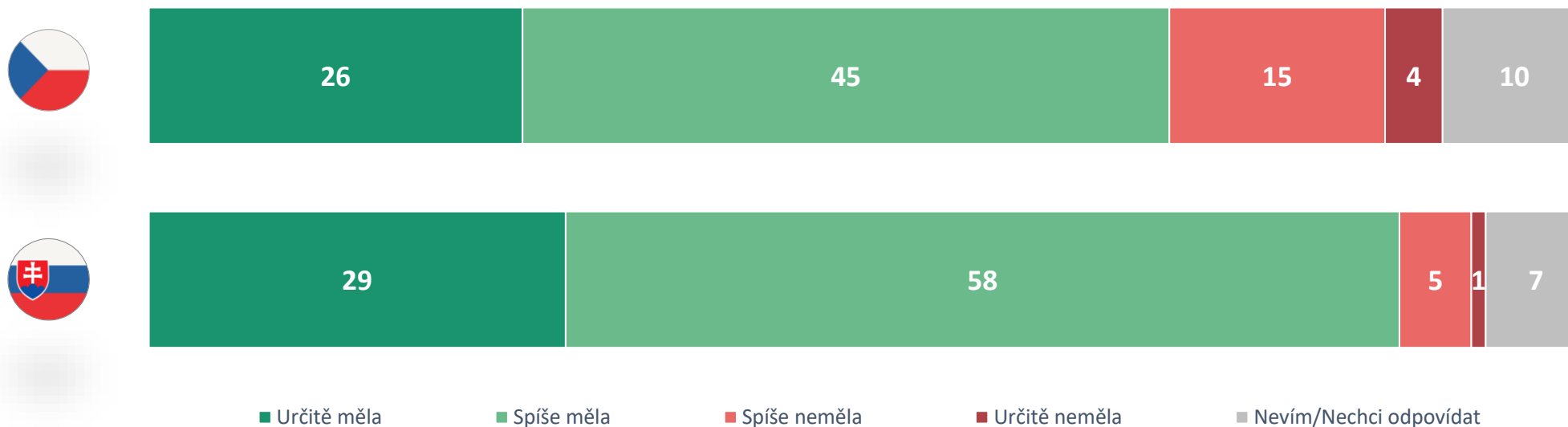
Pozitivní hodnocení souvisí s věkem a vzděláním. Nejmladší ročníky jej nejméně často (47 % případů) a nejstarší ročníky nejčastěji (70 %) hodnotí pozitivně. V negativním hodnocení nejvyšší četnosti dosahují odpovědi vysokoškoláků (39 % hodnotí negativně). Tento trend se projevil již u dřívější, souhrnné otázky po oblibě různých společenství, jejichž je ČR členskou zemí (OT19).

Spoluprácu krajín V4 obyvatelia Slovenska hodnotia prevažne pozitívne. Pri pohľade na vekové skupiny môžeme pozorovať vyšší podiel pozitívne hodnotiacich medzi respondentmi v produktívnom veku - 30 až 59 ročnými. Každý desiaty má opačný názor, častejšie sa tak vyjadrovali muži, respondenti vo veku nad 60 rokov, alebo obyvatelia Bratislavského kraja – necelá pätina z nich.

OT23: Jak hodnotíte spolupráci zemí Visegrádské čtyřky, tedy Česka, Slovenska, Polska a Maďarska?

N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentů, % respondentů

Prohlubování spolupráce V4

I v případě další spolupráce deklarují obyvatelé Slovenské republiky v porovnání s obyvateli České republiky její další prohlubování. Obyvatelé České republiky tedy obecně vnímají spolupráci v rámci V4 ve větší míře pozitivněji. Kromě toho, že tomuto společenství vyjadřují vyšší podporu, tak pozitivněji hodnotí i jeho fungování a rovněž se častěji vyjadřují pro jeho další rozvoj. Avšak pozitivní hodnocení převládá i v případě České republiky, ne však tak intenzivně.

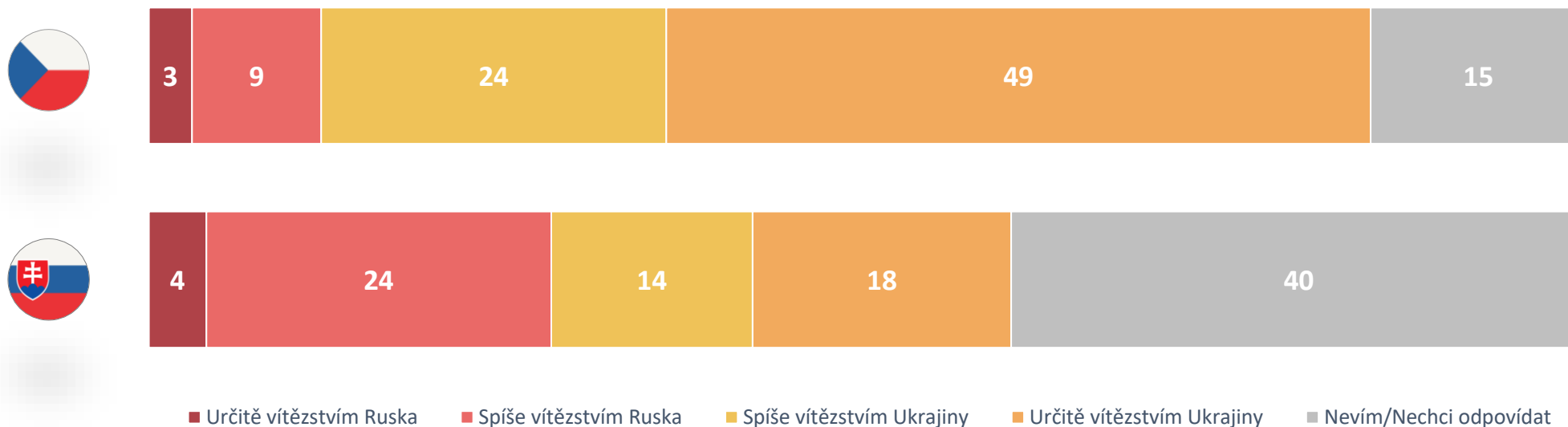
Není překvapením, že spolupráce v rámci V4 má vyšší podporu spíše u starších generací Čechů. Varianta „určitě měli“ je populární u nejstarších ročníků, naopak nejmladší respondenti (do 30 let) se ve srovnání s ostatními věkovými skupinami vyjadřovali v tomto ohledu nejskeptičtěji.

Aj v otázke prehľbovania spolupráce krajín V4 prevláda takmer jednoznačná, pozitívna odpoveď – mala by sa prehľbovať. Vo vekovej skupine 50 až 59 ročných kladne odpovedalo až 96 % z nich, medzi staršími respondentmi však miera súhlasu postupne klesá a v skupine nad 70 rokov súhlasili tri štvrtiny z nej. Podľa 6 % respondentov by sa spolupráca nemala do budúcnosti prehľbovať.

OT24: Měla by se, anebo neměla podle Vás do budoucna tato spolupráce na úrovni V4 prohlubovat?

N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentů, % respondentů

Výsledek války na Ukrajině

Obyvatelé obou zemí si častěji přejí vítězství Ukrajiny nad Ruskem. Avšak v případě obyvatel Slovenska je výrazně více těch, kteří deklarují, že si přejí vítězství Ruska. Zatímco na Slovensku je to 28 % dotázaných, tak v Česku jen 12 %. Výrazně více Čechů si zároveň přeje vítězství Ukrajiny, až 73 % z nich; na Slovensku je to jen 32 %. Nejzásadnější rozdíl v případě této otázky vidíme u možnosti nevím, kdy až 40 % obyvatel České republiky volí tuto možnost.

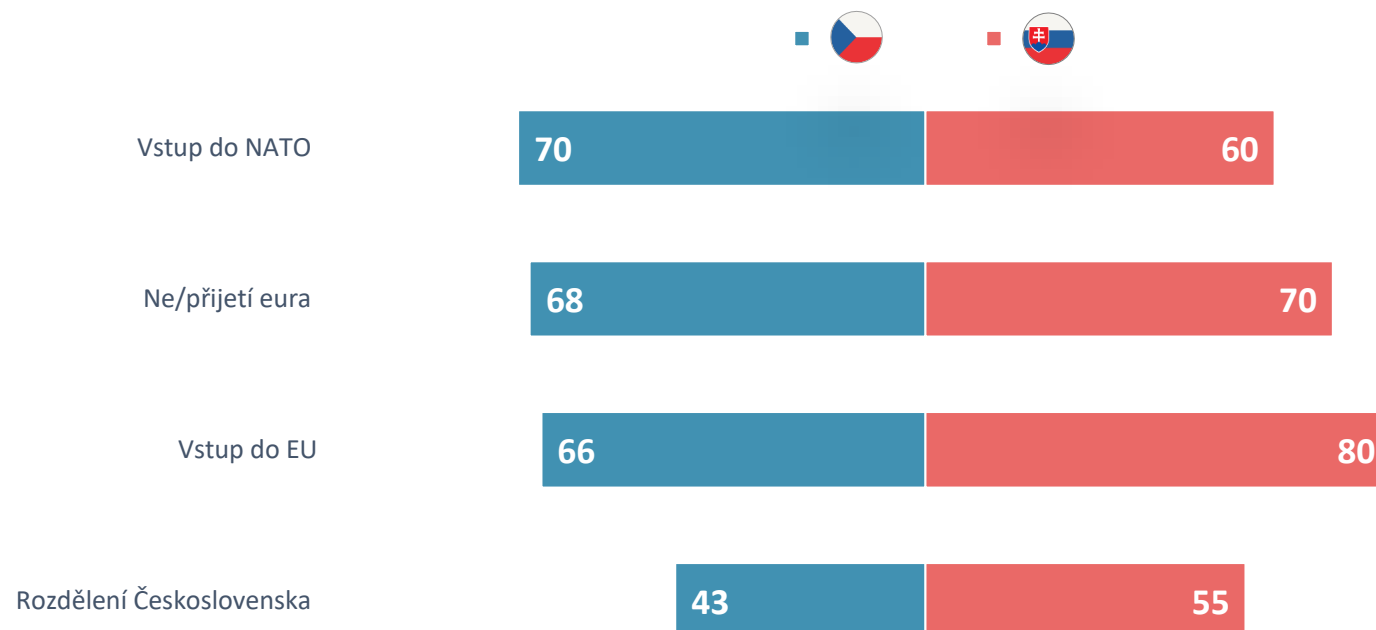
Byť se nevyskytují mezi Čechy významné rozdíly v pohledu na samotný výsledek války (drtivá většina si přeje vítězství Ukrajiny), podle vzdělání se liší razantnost, s kterou si lidé tento výsledek přejí. Lidé s nižším vzděláním si přejí, aby Ukrajina „spíše“ vyhrála, zatímco lidé s vyšším vzděláním, aby vyhrála „určitě“.

Vítězstvo Ukrajiny si želá viac ako tretina respondentov, vo vekovej skupine nad 70 rokov tak odpovedala viac ako polovica respondentov. Na strane Ukrajiny stoja častejšie aj obyvatelia Bratislavského a Trnavského kraja. Rusko ako víťaza vojny si praje štvrtina respondentov a viac tí, ktorí označili alternatívne zdroje ako naj dôveryhodnejší zdroj informácií. K otázke sa nevedelo či nechcelo vyjadriť takmer 40 % respondentov, častejšie tí vo veku 40 až 59 rokov.

OT26: Jak byste si přál/a, aby skončila válka na Ukrajině?

N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentů, % respondentů

Hodnocení událostí posledních 30 let

Obyvatelé České i Slovenské republiky vnímají pozitivně vstup našich zemí do EU. Zároveň stále platí, že obyvatelé České republiky vnímají pozitivněji vstup země do NATO. Rozdělení Československa vnímají pozitivněji obyvatelé Slovenska v porovnání s obyvateli České republiky.

Nepřijetí eura v Česku hodnotí pozitivně především starší ročníky, negativně nejmladší. Postoj ke vstupu do EU je významně ovlivněn vzděláním, přičemž se (dle očekávání) těší větší podpoře u vzdělanější části populace. To samé platí pro vstup do NATO, který má zároveň nízkou podporu u populace nad 70 let. Rozdělení Československa se zastávají spíše mladší ročníky.

Obyvatelia Slovenska najpozitívnejšie zo sledovaných udalostí vnímajú vstup do EÚ a prijatie eura. Vstup do EÚ hodnotia pozitívne častejšie 30 až 39 roční respondenti, alebo vysokoškolsky vzdelaní. Vstup do NATO považujú za dobrý krok vo väčšej miere vekové skupiny 30 až 59 ročných. Rozdelenie Československa vníma pozitívne každý druhý respondent, vo veku 30 a viac rokov postupne klesá podiel pozitívne hodnotiacich – 68 % tridsiatnikov a už len 38 % vo veku 70 a viac rokov.

OT28: Jak vnímáte tyto důležité události, které se odehrály v posledních 30 letech? (velmi pozitivně + spíše pozitivně)

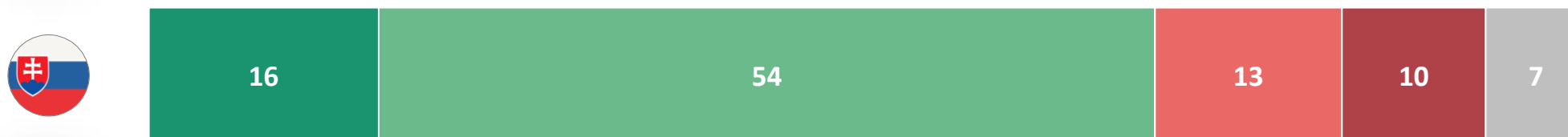
N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentů, % respondentů, kteří vnímají pozitivně dané události

Postoj k registrovanému partnerství

Je podle vás správně, že v Česku mohou páry stejného pohlaví uzavírat registrovaná partnerství?

Mali by, alebo nemali by mať páry rovnakého pohlavia možnosť uzatvárať registrované partnerstvá?

■ Určitě ano
 ■ Spíše ano
 ■ Spíše ne
 ■ Určitě ne
 ■ Nevím/Nechci odpovídat

V České republice mají páry stejného pohlaví možnost uzavírat registrovaná partnerství. S tímto institutem souhlasí zhruba 70 % obyvatel obou zemí. Avšak v České republice je výrazně více těch, kteří tvrdí, že páry stejného pohlaví by určitě měly mít takovou možnost. Naopak mezi obyvateli Slovenské republiky najdeme více než polovinu těch, kteří svůj souhlas formulují rezervovaněji, jako „spíše ano“. V obou zemích je přibližně čtvrtina populace, která se staví proti institutu.

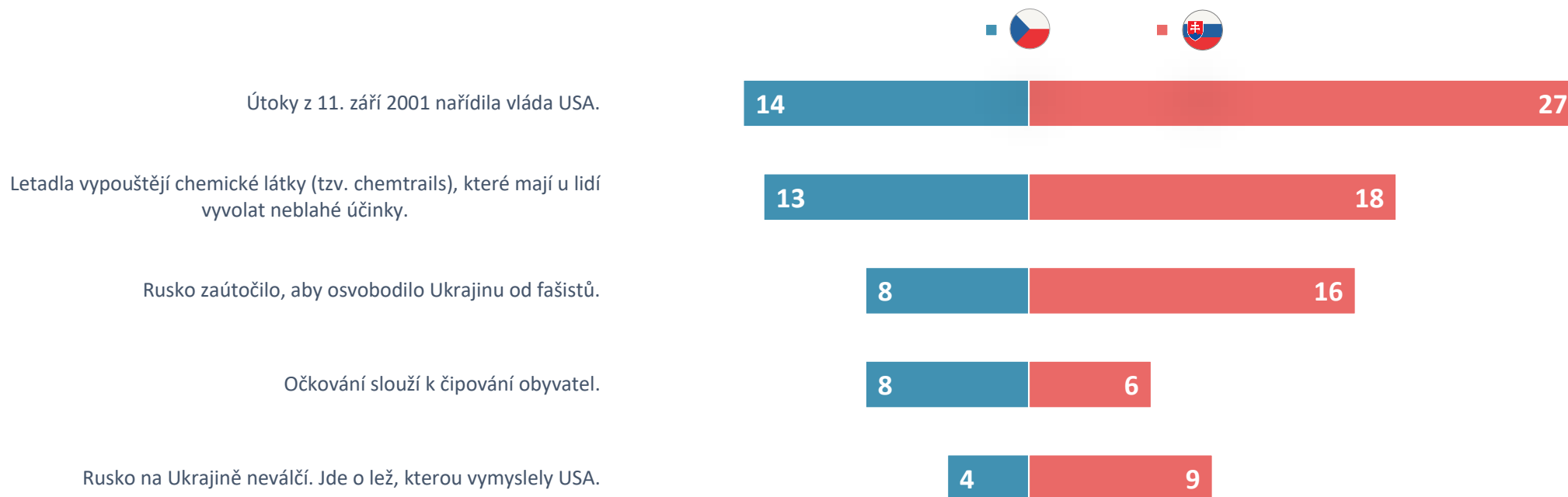
V otázce stejnopohlavního partnerství existuje přímá úměra mezi vzděláním a deklarovanou podporou – u vysokoškoláků se institut těší nejvyšší podpoře (87 %), u lidí se základním vzděláním nejnižší (45 %). Z hlediska věku se institut těší srovnatelné podpoře ve všech skupinách kromě nejstarších – nad 70 let.

Za možnost uzatvárania registrovaných partnerstiev pármí rovnakého pohlavia sa vyjadrovali častejšie ženy alebo respondenti vo veku 30 až 59 rokov, so stúpajúcim vekom klesá podiel kladných odpovedí, medzi najstaršími respondentmi, 70 a viac ročnými, podporuje tieto registrované partnerstvá len približne tretina. Proti je necelá štvrtina, najmä najstarší nad 70 rokov a mierne častejšie aj muži.

OT30. ČR: Je podle vás správně, že v Česku mohou páry stejného pohlaví uzavírat registrovaná partnerství? / SK: Měly nebo neměly by podle Vás mít stejnopohlavní páry možnost uzavírat registrované partnerství?

N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentů, % respondentů

(Ne)pravdivost vybraných teorií

Přestože Slováci častěji tvrdí o Češích, že jsou ochotni důvěřovat konspiračním teoriím, tak v případě testování těchto teorií jsou to právě obyvatelé Slovenské republiky, kdo vyjadřuje důvěru v tyto teorie. Zatímco jednotlivým zkoumaným teoriím deklaruje důvěru 4 – 14 % obyvatel České republiky, tak v případě obyvatel Slovenské republiky se rozmezí pohybuje od 6 do 27 %. Více než čtvrtina obyvatel Slovenska deklaruje, že útoky z 11. září byly nařizeny vládou USA a 18 % věří, že letadla vypouštějí chemické látky.

Češi obecně přisuzují nabízeným alternativním teoriím nízkou pravděpodobnost. Celkem nepřekvapivě představuje hlavní „protektivní“ faktor vzdělání. Co se týče konkrétně ruského vojenského útoku na Ukrajinu, tak u nejmladších ročníků má dokonce čistě nulovou důvěryhodnost – ta se zvyšuje s postupujícím věkem. Zajímavostí je signifikantně vyšší důvěra v chemtrails u žen oproti mužům.

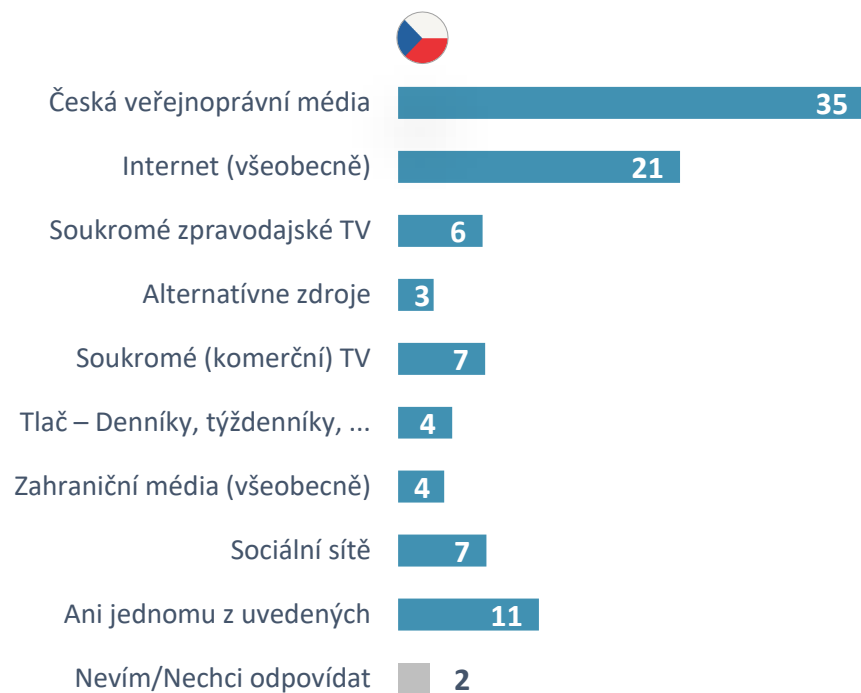

Viac ako štvrtina respondentov považuje za pravdivú teóriu o tom, že útoky z 11. septembra 2001 boli nariadené vládou USA. Tejto a tiež aj teórii o vypúšťaní chemických látok lietadlami veria najmä respondenti, ktorí uviedli ako naj dôveryhodnejší zdroj informácií alternatívne zdroje. Takmer každý desiaty považuje za pravdu výrok o tom, že vojna na Ukrajine nie je a je to len výmysel USA. K tejto teórii sa prikláňajú viac najstarší respondenti nad 70 rokov.

OT32: Nyní Vám přečtu několik teorií/názorů. Do jaké míry jsou podle Vás tyto teorie/názory pravdivé, anebo nepravdivé? (určitě pravdivé + spíše pravdivé)

N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentů, % respondentů, kteří považují dané teorie za pravdivé

Nejdůvěryhodnější médium

Obyvatelé České republiky výrazně častěji oproti Slovákům deklarují důvěru veřejnoprávním médiím. Naopak Slováci odpovídají, že v největší míře důvěřují zpravodajským informacím z internetu. Nicméně i značná část obyvatel České republiky deklaruje, že důvěřují nejvíce zpravodajským informacím z internetu. Naopak méně často uvádějí soukromé zpravodajské nebo komerční televize ve srovnání s obyvateli Slovenské republiky.

Veřejnoprávní média se těší u Čechů nejvyšší důvěryhodnosti, nicméně většina z těchto respondentů je starší 50-ti let. U generace do 30 let je jejich obliba zároveň signifikantně nižší než u starších – doménou nejmladších jsou totiž sociální sítě, které pro ně představují nejdůvěryhodnější zdroj mnohem častěji než pro ostatní věkové skupiny, sice ve 28 %, přičemž pro ostatní je to mezi 1 % a 6 %. Oblíbením médiem seniorů jsou tištěná periodika. Zajímavostí je významně vyšší obliba internetu u mužů oproti ženám (23 % vs. 15 %).

Štvrtina obyvateľov Slovenska uviedla ako naj dôveryhodnejšie médium poskytujúce spravodajské informácie internet vo všeobecnosti, častejšie muži, respondenti do 69 rokov. Súkromnej spravodajskej TV dôverujú najmä najstarší – nad 70 rokov. Títo označovali častejšie aj slovenské verejnoprávne médiá – so zvyšujúcim vekom narastá dôvera v toto médium. Viac ako patina najmladších respondentov nedôveruje ani jednému z uvedených zdrojov.

OT33: Kterým typům médií poskytujícím zpravodajské informace důvěřujete nejvíce? Vyberte jen jeden zdroj, který je pro Vás osobně nejdůvěryhodnější.

N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentů, % respondentů

Závěr

MEDIAN

- **Obyvatelé obou zemí většinou správně uvádějí, že 1. ledna slavíme vznik samostatných států, resp. rozdělení Československa.** V případě České republiky však 22 % obyvatel uvádí, že neví, o jakou událost se jedná. **Obyvatelé obou zemí se zároveň shodují, že k rozpadu Československa vedly především politické ambice tehdejších politiků, ale také touha po vlastním státě.** Obyvatelé České republiky o něco častěji než jejich sousedi nevědí (až ve 13 %), kdo je v současné době prezidentem nebo prezidentkou druhého národa. Naopak jméno M. Zemana správně uvádí 92 % obyvatel Slovenska. Nižší úroveň znalostí lze přičíst i tomu, že zatímco téměř všichni obyvatelé Slovenské republiky sledují česká média či filmy, případně čtou knihy v češtině, slovenská média a literaturu konzumuje pouze 62 % obyvatel České republiky. Zároveň je třeba dodat, že vnímání Čechů Slováci může být poněkud zkreslené. Např. 42 % z nich se domnívá, že Češi mají tendenci věřit alternativním teoriím. Skutečnost je ale taková, že 27 % obyvatel Slovenska prohlašuje, že útoky z 11. září si objednala vláda USA, zatímco v případě České republiky je to pouze 14 %. Jedním z důvodů tohoto vnímání může být i fakt, že obyvatelé Slovenské republiky nejčastěji prohlašují, že nejvíce věří informacím z internetu – v případě České republiky jsou to naopak místní veřejnoprávní média.
- **Rozdělení Československa je stále častěji považováno za správné spíše obyvateli Slovenské republiky.** Zatímco v případě České republiky je to méně než polovina obyvatel, v případě Slovenské republiky je to více než 60 %. **Při srovnání let 2017 a 2022 však vidíme nárůst pozitivního hodnocení rozpadu federace u obyvatel obou zemí.** Vztahy mezi obyvateli jednotlivých zemí jsou podle jejich vlastního vyjádření obyvatel převážně dobré. V případě obyvatel České republiky lze pozorovat mírný nárůst positivity u vnímání vztahů, obyvatelé Slovenska hodnotí vztahy téměř stejně dobře jako v roce 2017. O dobrých vztazích svědčí i to, že obyvatelům České republiky nevadí, že Slováci pracují nebo studují v jejich zemi.
- **Stejně jako obyvatelé České republiky, také obyvatelé Slovenska častěji uvádějí, že Česká republika je ekonomicky silnější, přirozenější, známější v zahraničí nebo demokratičtější.** Obyvatelé obou zemí zároveň prohlašují, že Češi jsou lepší v hokeji, školství nebo zdravotnictví. I přes to se obyvatelé Slovenské republiky (více než Češi) staví za správnost rozdělení Československa. Vnímání Slovenské republiky jako horšího místa k životu ve vybraných oblastech může být jedním z faktorů, proč řada Slováků odchází pracovat a studovat do České republiky. Tuto skutečnost si uvědomují i obyvatelé Slovenské republiky a 71 % z nich ji vnímá jako problém.
- **Oproti Čechům, Slovenští občané deklarují vyšší míru důvěry v Evropskou unii, Visegrádskou čtyřku, ale také v Organizaci spojených národů.** Jedinou výjimkou je důvěra v NATO, která je mezi obyvateli České republiky vyšší (ne však moc). Stejně tak obyvatelé Slovenska hodnotí členství své země v EU pozitivněji a méně často než obyvatelé ČR volají po vystoupení z této organizace.

M E D I A N

MEDIAN je nezávislá soukromá společnost pro výzkum trhu, médií a veřejného mínění & vývoj analytického a marketingového software.

Společnost působí na trhu od roku 1993 a realizuje všechny typy kvalitativních i kvantitativních výzkumů trhu a veřejného mínění, včetně oficiálních mediálních měření a MML-TGI.

MEDIAN je členem odborných sdružení:

[SIMAR](#)

[ESOMAR](#)

[TGI Network](#)

American Marketing Association

kontakt

Kontakt:

Ivan Cuker

+420 606 576 628

ivan.cuker@median.cz

Řešitelský tým:

Michal Mislovič

Terézia Černá

Monika Martinková

Ivan Cuker

Štěpán Žádník

Lukáš Kutil

MEDIAN, s. r. o.

Národních hrdinů 73

190 12 Praha 9

www.median.cz

225 301 111